

Study Circle Career Development Institute

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा (गट ब)/(गट क) मुख्य परीक्षा २०२३

पेपर क्रमांक – २ : सामान्य क्षमता चाचणीसाठी उपयुक्त प्रश्नसंग्रह

(८) चालू घडामोडी – जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या परीक्षा २०२३

चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील घटकावरील प्रश्न असणाऱ्या परीक्षा

- १) सहायक रासायनिक विश्लेषक चाळणी परीक्षा, १९ जानेवारी २०२३
- २) दंत शल्यचिकित्सक चाळणी परीक्षा, २०२३
- ३) मुख्य प्रशासकीय अधिकारी चाळणी परीक्षा २०२३
- ४) सहायक मत्स्य आयुक्त चाळणी परीक्षा २०२३
- ५) राज्यसेवा मुख्यपरीक्षा पेपर्स १ ते ४, २०२३
- ६) महाराष्ट्र गट क मुख्य परीक्षा पेपर १, २००३
- ७) फार्मासिस्ट, वैद्यकीय महविद्यालये चाळणी परीक्षा २०२३
- ८) सांख्यिकी अधिकारी, सार्वजनिक आरोग्य चाळणी परीक्षा २०२३
- ९) कायदा अधिकारी, नगरनियोजन चाळणी परीक्षा २०१३
- १०) सहायक संचालक, नगरनियोजन चाळणी परीक्षा २०२३
- ११) सहायक कायदेशीर सल्लागार/अव्वर सचिव, नगरनियोजन चाळणी परीक्षा , २०१३
- १२) नगरनियोजन अधिकारी चाळणी परीक्षा २०२३
- १३) लिपिक टंकलेखक (मुख्य) परीक्षा, १२ फेब्रुवारी २०२३
- १४) दुय्यम निरीक्षक राज्य उत्पादन शुल्क (मुख्य) परीक्षा २०२३
- १५) कर सहायक (मुख्य परीक्षा) ४ मार्च २०२३
- १६) उद्योग निरीक्षक, गट क (मुख्य) परीक्षा, ११ मार्च २०२३
- १७) सहायक आयुक्त (औषधे) चाळणी परीक्षा, १७ मार्च २०२३
- १८) सहाय्यक (विधी) चाळणी परीक्षा, १७ मार्च २०२३
- १९) कनिष्ठ भूवैज्ञानिक चाळणी परीक्षा, १७ मार्च २०२३
- २०) कार्यकारी अभियंता (विद्युत) चाळणी परीक्षा, २० मार्च २०२३
- २१) उपअभियंता (विद्युत-यांत्रिकी) चाळणी परीक्षा, २० मार्च २०२३
- २२) महाराष्ट्र वनसेवा मुख्य परीक्षा, १६ एप्रिल २०२३
- २३) महाराष्ट्र अराजपत्रित गट ब व क सेवा, संयुक्त पूर्वपरीक्षा, ३० एप्रिल २०२३
- २४) महाराष्ट्र अभियांत्रिकी (सिव्हिल) मुख्य परीक्षा, २३ एप्रिल २०२३
- २५) उपसंचालक आरोग्यसेवा चाळणी परीक्षा, १२ मे २०२३
- २६) महाराष्ट्र अभियांत्रिकी (विद्युत) मुख्य परीक्षा, १३ मे २०२३
- २७) महाराष्ट्र कृषीसेवा मुख्य परीक्षा, १३ मे २०२३
- २८) उपसंचालक औद्योगिक सुरक्षा चाळणी परीक्षा, १६ मे २०२३
- २९) महाराष्ट्र राजपत्रित नागरी सेवा संयुक्त पूर्वपरीक्षा, ४ जून २०२३
- ३०) वैद्यकीय अधिकारी चाळणी परीक्षा, ८ जुलै २०२३

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब)/(गट क) २०२३

पेपर क्रमांक - २ : सामान्य क्षमता चाचणी

(८) चालू घडामोडी घटकावरील प्रश्न

- * चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील -
- १) जागतिक राजकीय घटना - संघटना, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मानवी हक्क विषयक घटना, संरक्षणविषयक घटना
 - २) राष्ट्रीय राजकीय घटना - निवडणुका, प्रशासन, न्यायालयीन निकाल, आयोग, कायदे व घटनादुरुस्त्या, आंदोलने
 - ३) आर्थिक व वित्तीय घटना - विदेशी व्यापार, अर्थसंकल्प व सार्वजनिक वित्त, बँकिंग व वित्त, दारिद्र्य व बेकारी
 - ४) वैज्ञानिक घटना - आण्विक प्रकल्प, आयसीटी, अवकाशविज्ञान, वैज्ञानिक संस्था व संशोधक, जैवतंत्रज्ञान, रोगविज्ञान
 - ५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना - सामाजिक सुरक्षेचे उपक्रम व पुढाकार, शैक्षणिक व आरोग्य क्षेत्रातील घटना
 - ६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना - प्रकाशझोतातील स्थळे, राजकीय भूगोल, पर्यावरण परिषदा, कायदे, आपत्तीव्यवस्थापन
 - ७) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना - संगीत व नृत्य, चित्रपट, यात्रा, संस्था व स्मारके, पुस्तके व लेखक, साहित्य संमेलन
 - ८) क्रीडाविषयक घटना व सामान्यज्ञान - क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंची कामगिरी, महत्त्वाचे दिवस, सर्वप्रथम, सर्वात मोठे/छोटे
 - ९) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती
 - १०) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब) / (गट क) २०२३

पेपर क्रमांक - १ : मराठी व इंग्रजी

१) मराठी भाषा (५०)

- (१) सर्वसामान्य शब्दसंग्रह / १५
- (२) वाक्यरचना / १३
- (३) व्याकरण / १२
- (४) म्हणी व वाक्प्रचार (अर्थ व उपयोग) / ५
- (५) उतान्यावरील प्रश्नोत्तरे / ५

(२) इंग्रजी भाषा / ५०

- (6) Common Vocabulary / 10
- (7) Sentence Structure / 20
- (8) Grammar / 10
- (9) Use of Idioms and Phrases / 5
- (10) Comprehension / 5

पेपर क्रमांक - २ : सामान्य अध्ययन व बुद्धिमापन चाचणी

- १) सामान्य बुद्धिमापन व आकलन / १०
- २) चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील / १०
- ३) अंकगणित आणि सांख्यिकी / १०
- ४) अ) माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ / ५
ब) महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क, २०१५ / ५
- ५) भारतीय संघराज्य व्यवस्था, राज्यघटना, स्थानिक स्वराज्य व्यवस्था, कार्यकारी मंडळ, न्यायमंडळ, विधीमंडळ / १५
- ६) अ) भारताचा व महाराष्ट्राचा भूगोल / १०
ब) पर्यावरण / ५
- ७) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान / १५ -
अ) भौतिकशास्त्र (फिजिक्स) / २
ब) रसायनशास्त्र (केमिस्ट्री) / २
क) प्राणीशास्त्र (झूलॉजी) / २
ड) वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी) / २
इ) दूरसंवेदन, हवाई व ड्रोन छायाचित्रण, भौगोलिक माहिती प्रणाली व त्याचे उपयोजन / २
फ) माहिती व संप्रेषण तंत्रज्ञान / ५
- ८) अर्थव्यवस्था व नियोजन, विकास विषयक अर्थशास्त्र आणि कृषी / १५
१) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र, विकास विषयक अर्थशास्त्र / ६
२) भारतीय अर्थव्यवस्था आणि कृषी / ९

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब)
Maharashtra Non Gazetted Services Main Examination (Group B)

-: परीक्षा योजना :-

प्रश्नपत्रिकांची संख्या - दोन

पेपर क्र.-१ - २०० गुण

पेपर क्र.-२ - २०० गुण

एकूण - ४०० गुण

शारीरिक चाचणी व मुलाखत - केवळ पोलीस उप निरीक्षक पदाकरीता

(शारीरिक चाचणी - १०० गुण, मुलाखत - ४० गुण)

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	प्रश्नसंख्या	गुण	दर्जा	माध्यम	परीक्षेचा कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
१ (सांकेतांक १०६२)	मराठी	५०	१००	बारावी	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	५०	१००	पदवी	इंग्रजी		
२ (सांकेतांक १०६३)	सामान्य अध्ययन व बुद्धिमत्ता चाचणी	१००	२००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच राहिल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

-: अभ्यासक्रम :-

पेपर क्रमांक - १ - मराठी, इंग्रजी या विषयामध्ये खालील घटक/ उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.क्र.	विषय
१	मराठी :- सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उताऱ्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२	इंग्रजी :- Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट क)
(सहायक मोटार वाहन निरीक्षक पद वगळून अन्य पदांकरीता)

Maharashtra Non Gazetted Services Main Examination (Group C)
(All posts excluding Assistant Motor Vehicle Inspector Post)

-: परीक्षा योजना :-

प्रश्नपत्रिकांची संख्या - दोन

पेपर क्र.-१ - २०० गुण

पेपर क्र.-२ - २०० गुण

एकूण - ४०० गुण

पेपर क्र. व संकेतांक	विषय	प्रश्नसंख्या	गुण	दर्जा	माध्यम	परीक्षेचा कालावधी	प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप
१ (सांकेतांक १०६४)	मराठी	५०	१००	बारावी	मराठी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी
	इंग्रजी	५०	१००	पदवी	इंग्रजी		
२ (सांकेतांक १०६५)	सामान्य अध्ययन व बुद्धिमत्ता चाचणी	१००	२००	पदवी	मराठी व इंग्रजी	एक तास	वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी

नकारात्मक गुणदान -

१) प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/ कमी करण्यात येतील.
२) एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा/कमी करण्यात येतील.
३) वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णाकात आली तरीही ती अपूर्णाकातच राहिल व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४) एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरितअसेल तर, अशा प्रकरणां नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

-: अभ्यासक्रम :-

पेपर क्रमांक - १ - मराठी, इंग्रजी या विषयामध्ये खालील घटक/ उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.क्र.	विषय
१	मराठी :- सर्वसामान्य शब्दसंग्रह, वाक्यरचना, व्याकरण, म्हणी व वाक्यप्रचार यांचा अर्थ आणि उपयोग तसेच उताऱ्यावरील प्रश्नांची उत्तरे
२	इंग्रजी :- Common Vocabulary, Sentence structure, Grammar, use of Idioms and phrases & their meaning and comprehension of passage.

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब)/(गट क) २०२३

पेपर क्रमांक - १ : मराठी व इंग्रजी सविस्तर अभ्यासक्रम

१) मराठी (५०)

(१) सर्वसामान्य शब्दसंग्रह / १५

- १) समानार्थी शब्द-विरुद्धार्थी शब्द
- २) शब्दार्थ-संज्ञांचे अर्थ
- ३) शब्दसमूहाबद्दल एक शब्द
- ४) शब्दव्युत्पत्ती - तत्सम / तद्भव
- ५) देशी / भारतीय / परभाषेतील शब्द
- ६) शब्दसिद्धी - सिद्ध शब्द / धातू
- ७) उपसर्गघटित शब्द
- ८) प्रत्ययसाधित शब्द - कृदंत - धातू साधित / तद्धित - शब्द साधित
- ९) अभ्यस्त शब्द - पूर्णाभ्यस्त / अंशाभ्यस्त / अनुकरण वाचक
- १०) अलंकारिक / सामासिक / ग्रामीण व नागरी शब्द
- ११) शब्दार्थ न जुळणारा शब्द, पर्यायी शब्द / पर्यायी नसलेला शब्द
- १२) विविधार्थी एक शब्द
- १३) संदर्भ शब्द रिकाम्या जागी निवडणे
- १४) शब्दांचे शुद्धलेखन - शब्दाचा प्रकार, जोडशब्द
- १५) लिपी, शब्दशक्ती/शब्दांचे काव्यगुण

(२) वाक्यरचना / १३

- १) वाक्याचे पृथक्करण - उद्देश व उद्देशविस्तार, विधेय व विधेयविस्तार
- २) वाक्य संश्लेषण व वाक्यनिर्मिती
- ३) वाक्यातील कर्ता व कर्म
- ४) कर्तरी प्रयोग, कर्मणी प्रयोग
- ५) भावे प्रयोग, नवीन प्रकार
- * वाक्यरचनेनुसार प्रकार व रूपांतर
- ६) केवलवाक्य, मुख्य आणि गौण वाक्ये
- ७) संयुक्तवाक्य व वाक्य रूपांतर
- ८) मिश्रवाक्य व वाक्य रूपांतर
- * अर्थावरून प्रकार व वाक्य रूपांतर
- ९) होकारार्थी, नकारार्थी व वाक्य रूपांतर
- १०) प्रश्नार्थक व वाक्य रूपांतर
- ११) उद्गारवाचक, आज्ञार्थी व वाक्य रूपांतर
- १२) वाक्यातील काळ आणि आख्यात
- १३) योग्य विरामचिन्हांचा वापर

(३) व्याकरण / १२

- १) वर्णाक्षरे व शब्दांच्या जाती
 - १) वर्णाक्षर व मूलध्वनी
 - २) स्वर
 - ३) व्यंजन
 - ४) अनुनासिके
 - ५) वर्णरचना
 - ६) जोडाक्षर
 - ७) शब्दांच्या जाती
- २) नाम व नामाचे प्रकार
- ३) सर्वनाम
- ४) विशेषण
- ५) क्रियापदांचे प्रकार, रूप व धातुसाधिते
- ६) क्रियाविशेषण व शब्दयोगी अव्यय
- ७) उभयान्वयी व केवलप्रयोगी अव्यय
- ८) सामान्यरूप व विभक्ती
- ९) लिंग व वचन
- १०) संधी व समास
- ११) अलंकार, वृत्ते, पद्यरचना - काव्य/ओव्या
- १२) वाङ्मयीन इतिहास व भाषिक सामान्यज्ञान

(४) म्हणी व वाक्प्रचार (अर्थ व उपयोग) / ५

- ४१) म्हणीचा योग्य अर्थ
- ४२) वाक्प्रचाराचा योग्य अर्थ
- ४३) योग्य अर्थाची म्हण/पर्यायी म्हण निवडणे
- ४४) पर्यायी वाक्प्रचार
- ४५) म्हणीचा/वाक्प्रचाराचा वाक्यात उपयोग

(५) उताऱ्यावरील प्रश्नोत्तरे / ५

- ४६) उतारा क्र.१ प्रश्न क्र.१
- ४७) उतारा क्र.१ प्रश्न क्र.२
- ४८) उतारा क्र.१ प्रश्न क्र.३
- ४९) उतारा क्र.१ प्रश्न क्र.४
- ५०) उतारा क्र.१ प्रश्न क्र.५

(२) इंग्रजी / ५०

(6) Common Vocabulary /10

- 51) Synonyms / Homonym
- 52) Antonyms
- 53) One Word substitution
- 54) Meaning / Wrong meaning of words, underlined words
- 55) Correct spelling
- 56) Names for groups/collection
- 57) Use of correct word
- 58) Word formation / Construction / building
- 59) Confusing words & Full form
- 60) Fill in the blanks

(7) Sentence Structure /20

- 61) Types of sentences - structure
- 62) Types of sentences - meaning
- 63) Types of clauses
- 64) Question tags and Interrogative sentences
- 65) Grammatically Correct sentence
- 66) Grammatical error part
- 67) Punctuation
- 68) Direct - Indirect Speech
- 69) Active & Passive Voice
- 70) Degrees
- 71) Transformation
- 72) Completion of clauses
- 73) Meaning of sentence
- 74) Sentence completion
- 75) Sentence construction
- 76) Types of sentences - structure/meaning
- 77) Types of clauses
- 78) Grammatically Correct /error part/Punctuation
- 79) Direct - Indirect Speech
- 80) Active & Passive Voice

(8) Grammar /10

- 81) Types and use of Noun, Pronouns
- 82) Types and use of correct Adjectives
- 83) Types and use of Verbs, Modals
- 84) Types of Tenses
- 85) Use of correct Adverb
- 86) Use of correct Preposition
- 87) Use of correct Conjunction and Interjection
- 88) Use of Articles
- 89) Singular & Plural, Gender
- 90) Figure of Speech

(9) Use of Idioms and Phrases / 5

- 91) Correct meaning of a phrase
- 92) Correct meaning of an idiom
- 93) Correct use of phrase
- 94) Correct use of an idiom
- 95) Gerundial phrase, Substitution of phrase / idiom

(10) Comprehension / 5

- 96) Passage no.2, Q.no.1
- 97) Passage no.2, Q.no.2
- 98) Passage no.2, Q.no.3
- 99) Passage no.2, Q.no.4
- 100) Passage no.2, Q.no.5

पेपर क्रमांक -२ - सामान्य क्षमता चाचणी या विषयामध्ये खालील घटक/ उपघटकांचा समावेश असेल.

अ.क्र.	विषय
१.	सामान्य बुद्धिमापन व आकलन - उमेदवार किती लवकर व अचूकपणे विचार करू शकतो हे आजमावण्यासाठी प्रश्न
२.	चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील.
३.	अंकगणित व सांख्यिकी
४.	माहितीचा अधिकार अधिनियम २००५ (as updated) व महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क अधिनियम २०१५
५.	<p>भारतीय संघ राज्यव्यवस्था, भारतीय राज्यघटना, स्थानिक स्वराज्य संस्था, कार्यकारी मंडळ, न्यायमंडळ व विधीमंडळ इत्यादी</p> <p>घटना कशी तयार झाली आणि घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्वे, घटनेची महत्वाची कलमे / ठळक वैशिष्ट्ये, केंद्र व राज्य संबंध, निधर्मी राज्य, मूलभूत हक्क व कर्तव्ये, राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्वे- शिक्षण, युनीफॉर्म सिव्हील कोड, स्वतंत्र न्यायपालिका, राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रीमंडळ-कर्तव्ये, अधिकार व कार्य, राज्य विधीमंडळ- विधानसभा, विधानपरिषद व त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व कर्तव्ये, विधी समित्या इत्यादी</p>
६.	<p>भारताचा व महाराष्ट्राचा भूगोल - महाराष्ट्राचा व भारताचा प्राकृतिक (Physical) भूगोल, मुख्य प्राकृतिक (Physiographic) विभाग, हवामान शास्त्र (Climate), पर्जन्यमान व तापमान, पर्जन्यातील विभागवार बदल, नद्या, पर्वत व पठार, विविध भुरूपे, राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग, नैसर्गिक संपत्ती- वने व खनिजे, मानवी व सामाजिक भूगोल, लोकसंख्या, लोकसंख्येचे स्थानांतर (Migration of Population) व त्याचे उगम (Source) आणि इष्टस्थानावरील (Destination) परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न.</p> <p>पर्यावरण - मानवी विकास व पर्यावरण, पर्यावरणपूरक विकास, नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे संधारण विशेषतः वनसंधारण, विविध प्रकारची प्रदूषणे व पर्यावरणीय आपत्ती, पर्यावरण संवर्धनात कार्यरत असलेल्या राज्य / राष्ट्र/ जागतिक पातळीवरील संघटना / संस्था इत्यादी.</p>
७.	<p>सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान —</p> <p>अ) भौतिकशास्त्र (Physics), ब) रसायनशास्त्र (Chemistry), क) प्राणीशास्त्र (Zoology), ड) वनस्पतीशास्त्र (Botany) इ) दूर संवेदन, हवाई व ड्रोन छायाचित्रण, भौगोलिक माहिती प्रणाली व त्याचे उपयोजन (Remote Sensing, Aerial and drone photography, Geographic Information System (GIS) and it's application etc.) फ) माहिती व संप्रेषण तंत्रज्ञान (Information and communication technology.)</p>
८.	<p>अर्थव्यवस्था व नियोजन, विकास विषयक अर्थशास्त्र</p> <p>१ समग्रलक्षी अर्थशास्त्र</p> <p>१.१ समग्रलक्षी अर्थशास्त्र: १.२ वृद्धी आणि विकास : १.३ सार्वजनिक वित्त : १.४ आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय भांडवल:</p> <p>२ भारतीय अर्थव्यवस्था</p> <p>२.१ भारतीय अर्थव्यवस्था, भारतीय अर्थव्यवस्थेची आव्हाने व आर्थिक सुधारणा २.२ भारतीय शेती व ग्रामीण विकास: २.३ सहकार : २.४ मौद्रिक व वित्तीय क्षेत्र: २.५ सार्वजनिक वित्त आणि वित्तीय संस्था: २.६ उद्योग व सेवा क्षेत्र : २.७ पायाभूत सुविधा विकास : २.८ आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि भांडवल : २.९ महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था :</p>

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब)/(गट क) २०२३

पेपर क्रमांक – २ : सामान्य क्षमता चाचणी सविस्तर अभ्यासक्रम

- १) भारताचा व महाराष्ट्राचा भूगोल / १०
- २) पर्यावरण / ५
- ३) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान / १५
 - अ) भौतिकशास्त्र (फिजिक्स)
 - ब) रसायनशास्त्र (केमिस्ट्री)
 - क) प्राणीशास्त्र (झूलाँजी)
 - ड) वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी)
 - इ) दूरसंवेदन, हवाई व ड्रोन छायाचित्रण, भौगोलिक माहिती प्रणाली व त्याचे उपयोजन
 - फ) माहिती व संप्रेषण तंत्रज्ञान
- ४) अर्थव्यवस्था व नियोजन, विकास विषयक अर्थशास्त्र आणि कृषी / १५
 - अ) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र, विकास विषयक अर्थशास्त्र
 - ब) भारतीय अर्थव्यवस्था आणि कृषी
- ५) भारतीय संघराज्य व्यवस्था, राज्यघटना, स्थानिक स्वराज्य व्यवस्था, कार्यकारी मंडळ, न्यायमंडळ, विधीमंडळ / १५
- ६) माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ / ५
- ७) महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क, २०१५ / ५
- ८) चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील / १०
- ९) सामान्य बुद्धिमापन व आकलन / १०
- १०) अंकगणित आणि सांख्यिकी / १०

(१) भारताचा व महाराष्ट्राचा भूगोल / १०

- १) महाराष्ट्राचा व भारताचा प्राकृतिक भूगोल - खडक, भौगोलिक उत्क्रांती व वैशिष्ट्ये
- २) विविध भूरूपे, पर्वत आणि पठार - टेकड्या, रांगा, शिखरे, घाट
- ३) मुख्य प्राकृतिक विभाग - हिमालय, मैदाने, किनारपट्टी, पठार, सह्याद्री, कोकण, बेटे
- ४) हवामानशास्त्र, पर्जन्यमान व तापमान
- ५) पर्जन्यातील विभागवार बदल
- ६) नद्या - धरणे आणि सिंचन प्रकल्प
- ७) नैसर्गिक संपत्ती - वने, शेती - जमिनीचे प्रकार, प्रमुख पिके
- ८) खनिजे आणि ऊर्जा संसाधने, आर्थिक भूगोल - वाहतूक आणि पर्यटन, उद्योग, शहरे
- ९) राजकीय विभाग, प्रशासकीय विभाग - भाषा, जमाती आणि वंश, स्थाने आणि सीमा
- १०) मानवी व सामाजिक भूगोल - लोकसंख्या, लोकसंख्येचे स्थानांतर व त्याचे उगम व इष्टस्थानावरील परिणाम, ग्रामीण वस्त्या व तांडे, झोपडपट्ट्या व त्यांचे प्रश्न

(२) पर्यावरण / ५

- ११) मानव विकास व पर्यावरण, पर्यावरणपूरक विकास, परिस्थितिकी
- १२) नैसर्गिक साधनसंपत्तीचे विशेषतः वनसंपत्तीचे संधारण
- १३) विविध प्रकारची प्रदूषणे व पर्यावरणीय आपत्ती

- १४) ग्लोबल वॉर्मिंग व हरित वायू
१५) पर्यावरण संवर्धनात कार्यरत असलेल्या राज्य/राष्ट्र/ जागतिक पातळीवरील संघटना व संस्था

(३) सामान्य विज्ञान व तंत्रज्ञान / १५

अ) भौतिकशास्त्र (फिजिक्स) / २

- १६) गतीशास्त्र, उष्णता, लहरी - प्रकाश, ध्वनी, विद्युतचुंबकीय लहरी
१७) विद्युतशास्त्र, चुंबकत्व, अणुविज्ञान, खगोलशास्त्र आणि अंतराळ विज्ञान

ब) रसायनशास्त्र (केमिस्ट्री) / २

- १८) आवर्तसारणी - धातू, अधातू, क्षार, आम्ल, संयुगे, वायू, खते
१९) रासायनिक अभिक्रिया, सेंद्रिय रसायनशास्त्र - हायड्रोकार्बन्स, कीटकनाशके, इंधन

क) प्राणीशास्त्र (झूलॉजी) / २

- २०) पेशीविज्ञान व चयापचयन, प्राण्यांचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे, प्राणी शरीरविज्ञान
२१) उपयुक्त आणि हानीकारक प्राणी - पशुपालन, दुग्धव्यवसाय, कुक्कुटपालन

ड) वनस्पतिशास्त्र (बॉटनी) / २

- २२) वनस्पतींचे वर्गीकरण आणि उदाहरणे
२३) कृषीविज्ञान व वनशास्त्र, उपयुक्त आणि हानिकारक वनस्पती - फलोत्पादन आणि फुलशेती

इ) दूरसंवेदन, हवाई व ड्रोन छायाचित्रण, भौगोलिक माहिती प्रणाली व त्याचे उपयोजन / २

- २४) दूरसंवेदन, हवाई व ड्रोन छायाचित्रण
२५) भौगोलिक माहिती प्रणाली व त्याचे उपयोजन

फ) माहिती व संप्रेषण तंत्रज्ञान / ५

- २६) संगणक तंत्रज्ञान - आधुनिक समाजातील संगणकाची भूमिका, वेगवेगळ्या क्षेत्रातील जीवनात संगणकाचा वापर
२७) कम्युनिकेशन तंत्रज्ञान - डाटा कम्युनिकेशन, नेटवर्किंग आणि वेब टेक्नॉलॉजी
२८) सायबर गुन्हे व त्यास प्रतिबंध
२९) शासनाचे आयटी कार्यक्रम - मिडीया लॅब एशिया, विद्या वाहिनी, ज्ञान वाहिनी, सामूहिक माहिती केंद्र इत्यादी
३०) माहिती तंत्रज्ञान उद्योग - भारतातील माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाची वाढ

(४) अर्थव्यवस्था व नियोजन, विकास विषयक अर्थशास्त्र आणि कृषी / १५

अ) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र, विकास विषयक अर्थशास्त्र -

- ३१) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र, महागाई - कारणे, परिणाम, नियंत्रण, उपाय
३२) सार्वजनिक वित्त - आर्थिक व वित्तीय धोरण, लेखापरीक्षण
३३) आंतरराष्ट्रीय व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय भांडवल
३४) वृद्धी आणि विकास - क्षेत्रीय वाढ, एसडीजी, पंचवार्षिक योजना व विकास कार्यक्रम
३५) गरिबी/ बेकारी - कारणे, स्वरूप, प्रकार, मोजमाप आणि अंदाज, गरिबी निर्मूलन कार्यक्रम, रोजगार निर्मिती कार्यक्रम
३६) विकास कार्यक्रम - सामाजिक सुरक्षा, शिक्षण, आरोग्य, महिला, मुले, ज्येष्ठ नागरिक वंचित गटांच्या संदर्भात सर्वसमावेशकता

ब) भारतीय अर्थव्यवस्था आणि कृषी -

- ३७) भारतीय अर्थव्यवस्था, भारतीय अर्थव्यवस्थेची आव्हाने व आर्थिक सुधारणा
३८) भारतीय शेती व ग्रामीण विकास - उत्पादकता, सुधारणा, विविध घटकासाठी सवलती व अनुदाने
३९) सहकार - कृषी वित्त पुरवठा, विपणन, किंमती
४०) मौद्रिक व वित्तीय क्षेत्र - चलन पुरवठा, क्रेडिट आणि मॉनिटरी पॉलिसी
४१) सार्वजनिक वित्त व वित्तीय संस्था - महसूल, अर्थसंकल्प, सार्वजनिक खर्च

- ४२) उद्योग व सेवा क्षेत्र
- ४३) पायाभूत सुविधा विकास
- ४४) भारताचा विदेशी व्यापार – आकारमान, दिशा आणि रचना
- ४५) महाराष्ट्राची अर्थव्यवस्था

(५) भारतीय राज्यव्यवस्था / १५

* भारतीय संघराज्य व्यवस्था, भारतीय राज्यघटना, स्थानिक स्वराज्य व्यवस्था, कार्यकारी मंडळ, न्यायमंडळ, विधीमंडळ –
अ) भारतीय राज्यघटना –

- ४६) घटना कशी तयार झाली – संविधान सभा, स्रोत, समित्या, चिन्हे
- ४७) घटनेच्या प्रस्तावनेमागची भूमिका व तत्त्वे, निधर्मो राज्य, ठळक वैशिष्ट्ये
- ४८) संविधानातील महत्त्वाची कलमे – परिशिष्टे, घटनादुरुस्ती
- ४९) मूलभूत हक्क व कर्तव्ये
- ५०) राज्यधोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे – शिक्षण, युनिफॉर्म सिव्हील कोड
- ५१) संविधानात्मक आयोग आणि मंडळे

ब) भारतीय संघराज्य व्यवस्था –

- ५२) केंद्र व राज्य संबंध – नवीन राज्ये

क) कार्यकारी मंडळ, न्यायमंडळ, विधीमंडळ –

- ५३) स्वतंत्र न्यायपालिका
- ५४) राज्यपाल, मुख्यमंत्री व मंत्रिमंडळ – भूमिका, अधिकार व कार्य
- ५५) राज्य विधीमंडळ – विधानसभा, विधानपरिषद व त्यांचे सदस्य, अधिकार, कार्य व भूमिका, विधी समित्या
- ५६) केंद्रीय विधीमंडळ – लोकसभा व राज्यसभा
- ५७) केंद्रीय कार्यकारी मंडळ – राष्ट्रपती, उपराष्ट्रपती व पंतप्रधान

ड) स्थानिक स्वराज्य व्यवस्था –

- ५८) पंचायत राजची उत्क्रांती – कायदे, समित्या, घटनादुरुस्ती
- ५९) ग्रामपंचायत, तालुका पंचायत, जिल्हा परिषद – रचना व कार्ये
- ६०) जिल्हा व नागरी प्रशासन – रचना व कार्ये

(६) माहिती अधिकार अधिनियम, २००५ / ५

- ६१) माहिती अधिकार कायद्याची उत्क्रांती, सुधारणा व इतर बाबी
- ६२) माहिती अधिकार कायद्यातील महत्त्वाची कलमे
- ६३) माहिती अधिकार कायद्याशी संबंधित यंत्रणा व अधिकारी
- ६४) माहिती अधिकार कायदानुसारची कारवाई व शिक्षेची तरतूद
- ६५) माहिती अधिकार कायद्यातील त्रुटी व दुरुस्त्या, अपील

(७) महाराष्ट्र लोकसेवा हक्क, २०१५ / ५

- ६६) लोकसेवा हक्क कायद्याची उत्क्रांती, सुधारणा व इतर बाबी
- ६७) लोकसेवा हक्क कायद्यातील महत्त्वाची कलमे
- ६८) लोकसेवा हक्क कायद्याशी संबंधित यंत्रणा व अधिकारी
- ६९) लोकसेवा हक्क कायदानुसारची कारवाई व शिक्षेची तरतूद
- ७०) लोकसेवा हक्क कायद्यातील त्रुटी व दुरुस्त्या, अपील

(८) चालू घडामोडी – जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील / १०

- ७१) जागतिक राजकीय घटना – संघटना, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मानवी हक्क विषयक घटना, संरक्षणविषयक घटना
- ७२) राष्ट्रीय राजकीय घटना – निवडणुका, प्रशासन, न्यायालयीन निकाल, आयोग, कायदे व घटनादुरुस्त्या, आंदोलने
- ७३) आर्थिक व वित्तीय घटना – विदेशी व्यापार, अर्थसंकल्प व सार्वजनिक वित्त, बँकिंग व वित्त, दारिद्र्य व बेकारी
- ७४) वैज्ञानिक घटना – आण्विक प्रकल्प, आयसीटी, अवकाशविज्ञान, वैज्ञानिक संस्था व संशोधक, जैवतंत्रज्ञान, रोगविज्ञान
- ७५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना – सामाजिक सुरक्षेचे उपक्रम व पुढाकार, शैक्षणिक व आरोग्य क्षेत्रातील घटना
- ७६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना – प्रकाशझोतातील स्थळे, राजकीय भूगोल, पर्यावरण परिषदा, कायदे, आपत्तीव्यवस्थापन
- ७७) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना – संगीत व नृत्य, चित्रपट, यात्रा, संस्था व स्मारके, पुस्तके व लेखक, साहित्य संमेलन
- ७८) क्रीडाविषयक घटना व सामान्यज्ञान – क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंची कामगिरी, महत्त्वाचे दिवस, सर्वप्रथम, सर्वात मोठे/छोटे
- ७९) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती
- ८०) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान

(९) सामान्य बुद्धिमापन व आकलन / १०

- ८१) विधाने आणि युक्तिवाद, गृहितके, निष्कर्ष
- ८२) परिच्छेदांवरून निष्कर्ष, परिस्थिती आणि प्रतिसाद, विधान आणि कृतीचा मार्ग
- ८३) निर्णय घेणे, समस्या सोडवणे, प्रतिपादन-कारण, कूट माहितीवरील प्रश्न
- ८४) डेटा सफिसिएन्सी, विधानाच्या सत्यतेची पडताळणी
- ८५) नातेसंबंध, विश्लेषण
- ८६) बैठक, क्रम व मांडणी व्यवस्था, मानांकन चाचणी
- ८७) गणितीय तर्क, मशीन इनपुट व चिन्हे
- ८८) सांकेतिक भाषा, साम्य, तुलना, वर्गीकरण
- ८९) संख्या आणि वर्णमालिका
- ९०) आकृत्या व घनावरील प्रश्न, वेन आकृत्या

(१०) अंकगणित आणि सांख्यिकी / १०

- ९१) संख्याप्रणाली – लसावि, मसावि, वर्गमूल आणि घनमूल
- ९२) बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार, भागाकार, दशांश अपूर्णाक
- ९३) टक्केवारी, भागीदारी, गुणोत्तर आणि प्रमाण, मिश्रण, साखळी नियम
- ९४) वेळ व अंतर, रेल्वे, बोट व जलप्रवाह
- ९५) काळ व काम
- ९६) नफा आणि तोटा, विक्री आणि खरेदी
- ९७) साधे व चक्रवाढ व्याज
- ९८) दिशानिर्देश, घड्याळ, कॅलेंडर, वय
- ९९) संभाव्यता, क्रमचय, सरासरी
- १००) आलेख, तक्ते, भूमिती

महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब) / (गट क) २०२३

पेपर क्रमांक - २ : सामान्य क्षमता चाचणी

(८) चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील

- १) जागतिक राजकीय घटना - संघटना, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मानवी हक्क विषयक घटना, संरक्षणविषयक घटना
- २) राष्ट्रीय राजकीय घटना - निवडणुका, प्रशासन, न्यायालयीन निकाल, आयोग, कायदे व घटनादुरुस्त्या, आंदोलने
- ३) आर्थिक व वित्तीय घटना - विदेशी व्यापार, अर्थसंकल्प व सार्वजनिक वित्त, बँकिंग व वित्त, दारिद्र्य व बेकारी
- ४) वैज्ञानिक घटना - आण्विक प्रकल्प, आयसीटी, अवकाशविज्ञान, वैज्ञानिक संस्था व संशोधक, जैवतंत्रज्ञान, रोगविज्ञान
- ५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना - सामाजिक सुरक्षेचे उपक्रम व पुढाकार, शैक्षणिक व आरोग्य क्षेत्रातील घटना
- ६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना - प्रकाशझोतातील स्थळे, राजकीय भूगोल, पर्यावरण परिषदा, कायदे, आपत्तीव्यवस्थापन
- ७) सांस्कृतिक व साहित्यिकघटना - संगीत व नृत्य, चित्रपट, यात्रा, संस्था व स्मारके, पुस्तके व लेखक, साहित्य संमेलन
- ८) क्रीडाविषयक घटना व सामान्यज्ञान - क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंची कामगिरी, महत्त्वाचे दिवस, सर्वप्रथम, सर्वात मोठे/छोटे
- ९) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती
- १०) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान

(९) जागतिक राजकीय घटना

* संघटना, आंतरराष्ट्रीय संबंध, मानवी हक्क विषयक घटना, संरक्षणविषयक घटना

- १) GMP चा पहिला मसुदा WHO ने कोणत्या वर्षी स्वीकारण्यात आला?
१) १९६८ २) १९७८ ३) १९८८ ४) २००८
- 1) The First WHO draft text on GMP was adopted in which year ?
1) 1968 2) 1978 3) 1988 4) 2008
- २) जगाचे पहिले आभासी चलन बीटकोईन साली जन्माला आले.
1) 2006 2) 2007 3) 2008 4) 2009
- 2) World's first virtual currency the bitcoin was born in .
1) 2006 2) 2007 3) 2008 4) 2009
- ३) हवामान बदलासाठी IPCC ने अंदाज वर्तवला आहे की २१०० पर्यंत जागतिक सरासरी पृष्ठभागाच्या तापमानात वाढ होईल
१) 1.1 ते 4.0°C २) 1.1 ते 6.4°C ३) 2.1 ते 5.0°C ४) 21 ते 7.4°C
- 3) The IPCC for climate change has estimated that by 2100 the global average surface warming will increased by
1) 1.1 to 4.0°C 2) 1.1 to 6.4°C 3) 2.1 to 5.0°C 4) 21 to 7.4°C

- ४) शाश्वत विकास ध्येय (SDG) – लक्ष्य ३.१ नुसार, २०३० पर्यंत गाठले जाणारे मातामृत्यू प्रमाणाचे उद्दिष्ट प्रति १,००,००० जिवंत जन्मांमागे आहे.
- १) १५० पेक्षा कमी २) १०० पेक्षा कमी ३) ७० पेक्षा कमी ४) ५० पेक्षा कमी
- ४) The target of maternal mortality ratio, to be achieved by 2030, as per Sustainable Development Goal (SDG) - Target 3.1, is per 1,00,000 live births.
- 1) Less than 150 2) Less than 100 3) Less than 70 4) Less than 50
- ५) २०१५ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांनी लोक, ग्रह आणि समृद्धीसाठी किती शाश्वत विकास लक्ष्ये (SDGs) स्वीकारली आहेत ?
- १) १५ २) १६ ३) १७ ४) १८
- ५) How many Sustainable Development Goals (SDGs) are adopted by United Nations in 2015 for its agenda of action for people, planet and prosperity ?
- 1) 15 2) 16 3) 17 4) 18
- ६) कोणता SDG सर्व वयोगटातील सर्वांसाठी आरोग्यदायी जीवन सुनिश्चित करण्यासाठी आणि कल्याणासाठी प्रोत्साहन देते ?
- १) २ २) ३ ३) ६ ४) ९
- ६) Which SDG deals to ensure health lives and promote well-being for all at all ages ?
- 1) 2 2) 3 3) 6 4) 9
- ७) इंडिया एनर्जी आउटलुक २०२१ च्या अहवालानुसार, भारत हा जगातील CO₂ उत्सर्जित करणारा सर्वात मोठा देश आहे.
- १) पहिला २) दुसरा ३) चौथा ४) तिसरा
- ७) India is the largest emitter of CO₂ in the world, as per the India Energy Outlook 2021 report.
- 1) first 2) second 3) fourth 4) third
- ८) पर्यावरण व्यवस्थापनाशी संबंधित खालीलपैकी कोणती मानके अस्तित्वात आहेत जी संस्थांना त्यांचे पर्यावरणावर नकारात्मक परिणाम करणारे कार्य कमी करण्यात मदत करतात ?
- १) ISO ८००० २) ISO ११००० ३) ISO १४००० ४) ISO ६०००
- ८) Which of the following standards related to environmental management that exists to help organizations minimise their operations that negatively affect the environment?
- 1) ISO 8000 2) ISO 11000 3) ISO 14000 4) ISO 6000
- ९) द क्लायमेट क्रायसिस इज अ चाइल्ड राइट्स क्रायसिस' शीर्षकाच्या युनिसेफच्या २०२१ च्या अहवालानुसार. चिल्ड्रन्स क्लायमेट रिस्क इंडेक्स (CCRI) सादर करताना, १६३ रँकिंग देशांपैकी भारत कोणत्या स्थानावर आहे ?
- १) २३वा २) २४वा ३) २५वा ४) २६वा
- ९) As per UNICEF's 2021 report titled "The Climate Crisis Is a Child Rights Crisis". Introducing the Children's Climate Risk Index" (CCRI), India ranked at which position out of 163 ranked countries?
- 1) 23rd 2) 24th 3) 25th 4) 26th

- १०) 'फूजियामा' हा प्रसिद्ध ज्वालामुखी जपानच्या कोणत्या बेटावर आहे?
१) क्युशु २) होन्शु ३) शिकोकू ४) होक्याडो
- 10) 'Fujiyama' is the famous volcano occurred in which island in Japan ?
1) Kyushu 2) Honshu 3) Shikoku 4) Hokkaido
- ११) जनहित याचिका या संकल्पनेचा उगम प्रथम येथे झाला :
१) न्यूझीलंड २) फिनलंड ३) यूएसए ४) डेन्मार्क
- 11) The concept of PIL was first originated in :
1) New Zealand 2) Finland 3) USA 4) Denmark
- १२) ग्लोबल पीस इंडेक्स २०२२ मध्ये खालीलपैकी कोणता देश अव्वल आहे?
१) डेन्मार्क २) न्यूझीलंड ३) आइसलँड ४) आयर्लंड
- 12) Who of the following countries topped the Global Peace Index 2022 ?
1) Denmark 2) New Zealand 3) Iceland 4) Ireland
- १३) खालीलपैकी कोणत्या शहरात १३-१५ फेब्रुवारी २०२३ दरम्यान G२० डिजिटल इकॉनॉमी वॉरिंग ग्रुपची पहिली बैठक होणार आहे?
१) बेंगळुरू २) उदयपूर ३) दिल्ली ४) लखनौ
- 13) In which of the following cities is the first meeting of the G20 Digital Economy Working Group scheduled from 13-15 February 2023 ?
1) Bengaluru 2) Udaipur 3) Delhi 4) Lucknow
- १४) इंटरनॅशनल ट्रॉपिकल टिंबर ऑर्गनायझेशन (ITTO) चे मुख्यालय येथे आहे:
१) बोगोर, इंडोनेशिया २) नैरोबी, केनिया ३) लंडन, यूके ४) योकोहामा, जपान
- 14) The International Tropical Timber Organization (ITTO) has its headquarters in :
1) Bogor, Indonesia 2) Nairobi, Kenya 3) London, UK 4) Yokohama, Japan
- १५) वर्ल्ड ट्रेड सेंटरच्या ट्विन टॉवर्सवर ९/११ चा दहशतवादी हल्ला शहरात झाला होता.
१) न्यूयॉर्क, यूएसए २) लॉस एंजेलिस, यूएस ३) सॅन फ्रान्सिस्को, यूएस ४) बोस्टन, यूएस
- 15) The 9/11 terrorist attack on the twin towers of the World Trade Center, was in the city of
1) New York, US 2) Los Angeles, US 3) San Francisco, US 4) Boston, US
- १६) २०२३ मध्ये कोणत्या देशाने ब्रिटिश राजेशाहीचा उल्लेख चलनी नोटेवरून वगळला आहे?
१) ऑस्ट्रेलिया २) न्यूझीलंड ३) स्वित्झर्लंड ४) कॅनडा
- 16) Which country has removed the mention of the British Monarchy from its currency notes in 2023 ?
1) Australia 2) New Zealand 3) Switzerland 4) Canada
- १७) खालीलपैकी कोणते शहर २०२३ मधील "पाचव्या आसियान-इंडिया बिझनेस समीट" चे यजमान होते?
१) नवी दिल्ली २) ढाका ३) क्वालालम्पूर ४) सिंगापूर शहर
- 17) Which of the following city was the host of '5th ASEAN-India Business Summit' in 2023 ?
1) New Delhi 2) Dhaka 3) Kuala Lumpur 4) Singapore city

- १८) "तुर्की" या देशातील भूकंपग्रस्तांना मदतीसाठी भारताने कोणते मिशन राबवले ?
१) ऑपरेशन राहत २) ऑपरेशन हमदर्द ३) ऑपरेशन दोस्त ४) ऑपरेशन सखा
- 18) Which Mission did India conduct to aid earthquake affected in 'Turkey' ?
1) Operation Rahat 2) Operation Hamdard 3) Operation Dost 4) Operation Sakha
- १९) २०१५ मध्ये संयुक्त राष्ट्राने स्वीकारलेल्या शाश्वत विकास उद्दिष्टांपैकी (SDGs) खालीलपैकी कोणते नाही ?
१) गरीबी नाही २) शून्य भूक ३) चांगले आरोग्य आणि कल्याण ४) जीवनाची गुणवत्ता
- 19) Which of the following is NOT one of the Sustainable Development Goals (SDGs) adopted by the United Nation in 2015 ?
1) No Poverty 2) Zero Hunger
3) Good Health and Well-being 4) Quality of Life
- २०) कोणत्या संस्थेने आण्विक सुरक्षेवर उच्चस्तरीय कीव- मॉस्को संवाद सुरु केला ?
१) आयएझ २) युनिसेफ ३) आयएमएफ ४) युएनएससी
- 20) Which institution established the high-level Kyiv-Moscow Dialogue on Nuclear Safety ?
1) IAEA 2) UNICEF 3) IMF 4) UNSC
- २१) खालीलपैकी कोणती परिस्थिती प्रणाली IPCC ने विकसित केलेली नाही ?
१) ISMO २) RCP's ३) SRES ४) वरील सर्व
- 21) Which of the following is not a scenario growing developed by IPCC ?
1) ISMO 2) RCP's 3) SRES 4) All the above
- २२) संयुक्त राष्ट्रांच्या "पोषण वर्धन मोहिमे" संदर्भात खालील विधाने तपासा.
अ) या मोहिमेच्या समन्वयकपदी अफशान खान यांची नेमणूक करण्यात आली.
ब) या मोहिमेच्या समन्वयकपदी अँटनी ब्लिंकन यांची नेमणूक करण्यात आली.
क) २०३० पर्यंत कुपोषणाचे उच्चाटन करणे हे या मोहिमेचे उद्दिष्ट आहे.
ड) ही मोहिम जगातील कुपोषण असलेल्या देशांमध्ये राबविण्यात येते.
वरीलपैकी योग्य विधाने ओळखा.
१) अ आणि ब बरोबर आहे २) क आणि ड बरोबर आहे
३) अ, क आणि ड बरोबर आहे ४) अ, ब आणि ड बरोबर आहे
- 22) Examine the following statements regarding the 'Nutrition Promotion Campaign' of the United Nations.
A) Afshan Khan was nominated as the co-ordinator of this Campaign.
B) Antony Blinken was nominated as the co-ordinator of this Campaign.
C) To eradicate malnutrition by 2030 is the objective of this Campaign.
D) This campaign is implemented in countries suffering with malnutrition in the world.
Identify the correct statements from the above.
1) A and B are correct 2) C and D are correct
3) A, C and D are correct 4) A, B and D are correct

(२) राष्ट्रीय राजकीय घटना

- * निवडणुका, प्रशासन, न्यायालयीन निकाल, आयोग, कायदे व घटनादुरुस्त्या, आंदोलने
- १) बालविवाह प्रतिबंध (सुधारणा) विधेयक ज्यामध्ये महिलांच्या विवाहाचे किमान वय २० वर्षांवरून २१ वर्षे करण्याचा प्रस्ताव होता तो पुढीलपैकी कोणत्या वर्षात सादर करण्यात आला ?
१) २०१९ २) २०२० ३) २०२१ ४) २०२२
- 1) The Prohibition of Child Marriage (Amendment) Bill in which the minimum age of marriage of females was proposed to increase from 20 years to 21 years was introduced in which of the following years ?
1) 2019 2) 2020 3) 2021 4) 2022
- २) मलेरिया निर्मूलनासाठीच्या राष्ट्रीय आराखड्याच्या उद्दिष्टांमध्ये याशिवाय सर्व समाविष्ट आहेत:
१) २०२२ पर्यंत २०१४ मध्ये श्रेणी १ आणि २ अंतर्गत असलेल्या सर्व २६ राज्ये/केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये मलेरियाचे संक्रमण व्यत्यय आणले जाईल आणि शून्य स्वदेशी प्रकरणे प्राप्त होतील
२) २०२४ पर्यंत सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये मलेरियाचे प्रमाण प्रति १००० लोकसंख्येमध्ये १ पेक्षा कमी होईल
३) २०२७ पर्यंत भारतातील सर्व राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये मलेरियाचा स्वदेशी प्रसार रोखला जाईल
४) २०३३ पर्यंत संपूर्ण देशातून मलेरियाचे उच्चाटन केले जाईल आणि संक्रमणाची पुनर्स्थापना रोखली जाईल
- 2) The objectives of National framework for Malaria elimination includes ALL EXCEPT :
1) By 2022 transmission of malaria interrupted and zero indigenous cases to be attained in all 26 states/UTs that were under categories 1 and 2 in 2014
2) By 2024 incidence of malaria to be reduced to less than 1 case per 1000 population in all states and UTs
3) By 2027 indigenous transmission of malaria to be interrupted in all states and UTs of India
4) By 2033 Malaria to be eliminated throughout the entire country and re-establishment of transmission prevented
- ३) खालीलपैकी कोणते जंगलात राहणाऱ्या आदिवासी समुदायांचे हक्क मान्य करतात ?
१) वन्यजीव संरक्षण कायदा, १९७२ २) भारतीय वन कायदा, १९२७
३) वन हक्क कायदा (FRA), २००६ ४) पर्यावरण संरक्षण कायदा, १९८६
- 3) Which of the following recognizes the rights of the forest dwelling tribal communities?
1) Wildlife Protection Act, 1972 2) Indian Forest Act, 1927
3) The Forest Rights Act (FRA), 2006 4) Environment Protection Act, 1986
- ४) भारतीय मुंबई शहरावर दहशतवादी हल्ला जेथे रेल्वे स्टेशन, दोन हॉटेल्स इत्यादींवर महिन्यात हल्ला झाला.
१) डिसेंबर २००८ २) नोव्हेंबर २००९
३) नोव्हेंबर २००८ ४) ऑक्टोबर २००७
- 4) Terrorist attack on the Indian city of Mumbai where a train station, two hotels etc were attacked happened in the month of
1) December 2008 2) November 2009
3) November 2008 4) October 2007

- ५) पहिला राष्ट्रीय अनुसूचित जमाती आयोग (NCST)
- १) मार्च, २०१४ २) मार्च, २००४ ३) जानेवारी, १९६० ४) जानेवारी, १९७४
- 5) The first National Commission for Schedule Tribes (NCST) was constituted in
- 1) March, 2014 2) March, 2004 3) January, 1960 4) January, 1974
- ६) या दिवशी भारताच्या केंद्र सरकारने नवीन राष्ट्रीय कृषी धोरण संसदेत सादर केले.
- १) २ ऑक्टोबर, १९९५ २) २८ जुलै, २०००
- ३) १५ मे, २००५ ४) २२ डिसेंबर, २०००
- 6) Union Government of India has announced New National Agricultural Policy in the Parliament on the
- 1) 2nd October, 1995 2) 28th July, 2000
- 3) 15th May, 2005 4) 22nd December, 2000
- ७) भारतात प्रदूषण कमी करण्याचे धोरण कोणत्या वर्षी स्वीकारण्यात आले ?
- १) १९९२ २) १९९५ ३) १९९८ ४) १९९९
- 7) In which year was the Policy Statement for Abatement of Pollution adopted in India ?
- 1) 1992 2) 1995 3) 1998 4) 1999
- ८) खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ?
- भारताचे राष्ट्रीय पक्ष** **स्थापना वर्ष**
- १) कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया (मार्क्सवादी) सी. पी. आय.-एम. १९६४
- २) कम्युनिस्ट पार्टी ऑफ इंडिया (सी. पी. आय.) १९२६
- ३) बहुजन समाज पक्ष (बी. एस. पी.) १९८४
- ४) ऑल इंडिया तृणमूल काँग्रेस (ए. आय. टी. सी.) १९९८
- 8) Which of the following pair is incorrect ?
- National Party of India** **Year of establishment**
- 1) Communist Party of India (Marxist) CPI-M 1964
- 2) Communist Party of India (CPI) 1926
- 3) Bahujan Samaj Party (BSP) 1984
- 4) All India Trinamool Congress (AITC) 1998
- ९) खालीलपैकी कोणता कायदा ब्युरो ऑफ एनर्जी इफिशियन्सी (BEE) ची स्थापना आणि समावेश करण्याची तरतूद करतो ?
- १) ऊर्जा संवर्धन कायदा, २००१ २) ऊर्जा संवर्धन कायदा, २००२
- ३) ऊर्जा संवर्धन कायदा, २०१० ४) ऊर्जा संवर्धन कायदा, २०११
- 9) Which of the following Acts provides for the establishment and incorporation of the Bureau of Energy Efficiency (BEE) ?
- 1) Energy Conservation Act, 2001 2) Energy Conservation Act, 2002
- 3) Energy Conservation Act, 2010 4) Energy Conservation Act, 2011

- १५) लैंगिक अत्याचाराच्या बळीची तपासणी करण्यासाठी पीडितेकडूनच घेतलेले सूचित संमतीचे वय खालीलपैकी कोणते नाही ?
- १) १४ वर्षे २) १८ वर्षे ३) २१ वर्षे ४) ७० वर्षे
- 15) What among the following is NOT an accepted age of informed consent when taken from the victim itself for examination of victim of sexual assault?
- 1) 14 years 2) 18 years 3) 21 years 4) 70 years
- १६) NUHM नियमानुसार, प्रत्येक..... लोकसंख्येपर्यंत आरोग्यसेवा पोहोचविण्यासाठी एक ANM आवश्यक आहे.
- १) २५० २) ५०० ३) १००० ४) १००००
- 16) Under the NUHM norms, one ANM is essential for outreach services of every population.
- 1) 250 2) 500 3) 1000 4) 10000
- १७) ने मागासवर्गीयांसाठी राष्ट्रीय आयोगाला घटनात्मक दर्जा दिला.
- १) १०५ वी दुरुस्ती कायदा २) ८९ वी दुरुस्ती कायदा
३) १०२ वी दुरुस्ती कायदा ४) ९८ वी दुरुस्ती कायदा
- 17) gave constitutional status to the National Commission for the Backward Classes.
- 1) 105th Amendment Act 2) 89th Amendment Act
3) 102th Amendment Act 4) 98th Amendment Act
- १८) १७ व्या लोकसभेत २०२२ मध्ये भारतातील किती राज्यांमध्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये लोकसभेची फक्त एक जागा आहे ?
- १) ८ २) ९ ३) ६ ४) १०
- 18) How many States and Union Territories in India have only one seat each in the 17th Lok Sabha in 2022 ?
- 1) 8 2) 9 3) 6 4) 10
- १९) POCSO कायदा २०१२ (लैंगिक गुन्ह्यांपासून बालकांचे संरक्षण कायदा, २०१२) नुसार 'अ' मूल हे वयापेक्षा कमी वयाचे व्यक्ती आहे....
- १) १८ वर्षे २) १६ वर्षे ३) १३ वर्षे ४) १५ वर्षे
- 19) As per POCSO act 2012 (Protection of Children from Sexual Offence Act, 2012) A 'Child is an individual victim below the age of
- 1) 18 years 2) 16 years 3) 13 years 4) 15 years
- २०) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, २०१३ अंतर्गत, पात्र प्राधान्य कुटुंबातील प्रत्येक व्यक्तीला अनुदानित किमतीवर किती अन्नधान्य मिळण्याचा अधिकार आहे ?
- १) २ किलो प्रति व्यक्ती प्रति महिना २) दरमहा प्रति व्यक्ती ३ किलो
३) ५ किलो प्रति व्यक्ती प्रति महिना ४) १० किलो प्रति कुटुंब प्रति महिना
- 20) Under National Food Security Act, 2013, every person belonging to eligible priority households shall be entitled to receive how much food grains at subsidised prices ?
- 1) 2 kg per person per month 2) 3 kg per person per month
3) 5 kg per person per month 4) 10 kg per family per month

- २१) गंगा नदीच्या पाण्याच्या वापराचा ३० वर्षांचा करार भारत आणि मध्ये झाला.
a) पाकिस्तान b) नेपाळ c) भूतान d) बांग्लादेश
पर्यायी उत्तरे :
१) (a) फक्त २) (a) आणि (b) ३) (c) आणि (d) ४) (d) फक्त
- 21) Thirty years agreement for sharing Ganga river water was made between India and
a) Pakistan b) Nepal c) Bhutan d) Bangladesh
Which of the statements given above is/are correct ?
1) Only (a) 2) (a) and (b) 3) (c) and (d) 4) Only (d)
- २२) अल मोहद अल हिंदी हा पहिला नौदल सराव खालीलपैकी कोणत्या दोन देशांदरम्यान ऑगस्ट २०२१ मध्ये पार पडला आहे ?
१) भारत-इराण २) भारत-ओमान
३) भारत-अफगाणिस्तान ४) भारत-सौदी अरेबिया
- 22) Al Mohad Al Hindi the first naval exercise between which two countries was held in August 2021?
1) India — Iran 2) India — Oman
3) India — Afghanistan 4) India — Saudi Arabia
- २३) २५ वी राष्ट्रीय ई-गव्हर्नन्स परिषद, २०२२ कोठे आयोजित केली होती ?
१) कोल्लम - केरळ २) मुंबई - महाराष्ट्र
३) अहमदाबाद - गुजरात ४) कटरा-जम्मू काश्मीर
- 23) Where was the 25 th National E-Governance Conference, 2022 held ?
1) Kollam — Kerala 2) Mumbai — Maharashtra
3) Ahmedabad - Gujarat 4) Katra — Jammu Kashmir
- २४) चमकदार गुलाबी ते फिकट लॅव्हेंडर रंगाची फुले असलेले पानझडी झाड, ज्याला मराठीत या नावाने ओळखले जाते ते महाराष्ट्राचे राज्य फूल म्हणून ओळखले जाते.
१) अशोक २) ताम्हण ३) कमला ४) चांदैनी गोंडा
- 24) The deciduous tree with bright pink to light lavender colour flowers, known as in Marathi is recognized as the State Flower of Maharashtra.
1) Ashoka 2) Tamhan 3) Kamala 4) Chandaini Gonda
- २५) कोणत्या तंत्रज्ञान प्लॅटफॉर्म ने 'जागरूक व्होटर' मोहीम सुरु केली ?
१) फेसबुक २) मायक्रोसॉफ्ट ३) ट्विटर ४) गुगल
- 25) Which technology platform launched the 'Jagruk Voter' campaign ?
1) Facebook 2) Microsoft 3) Twitter 4) Google
- २६) MTP सुधारणा कायदा, २०२१ गर्भधारणा संपुष्टात आणण्यास परवानगी देतो.
१) एकल नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकासह २० आठवडे
२) दुहेरी नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिकासह २४ आठवडे
३) वैद्यकीय मंडळाने गर्भाच्या विकृतीचे निदान केल्यावर गर्भधारणेचा कालावधी लागू होणार नाही.
४) मानसिक आरोग्याला इजा, २४-२८ आठवड्यांपासून बलात्काराने गर्भधारणा

- 26) MTP Amendment Act, 2021 allows termination of pregnancy except.....
- 1) 20 weeks with single registered medical practitioner
 - 2) 24 weeks with double registered medical practitioner
 - 3) Length of pregnancy shall not apply when fetal abnormality diagnosed by medical board
 - 4) Injury to mental health, pregnancy by rape from 24-28 weeks
- २७) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, २०१३ संदर्भात खालील विधाने पहा
विधान I : कायद्याचे कलम १४ राज्य अन्न आयोगाच्या घटनेशी संबंधित आहे.
विधान II : राज्य अन्न आयोगाचा उद्देश या कायद्याच्या अंमलबजावणीचे परीक्षण आणि पुनरावलोकन करणे हा आहे.
पर्यायी उत्तरे :
- १) विधान I बरोबर; II चुकीचे
 - २) विधान II बरोबर; मी चुकीचे आहे
 - ३) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
 - ४) दोन्ही विधाने चुकीची आहेत
- 27) Observe the following statements in respect of National Food Security Act, 2013
Statement I : Section 14 of the Act deals with Constitution of State Food Commission.
Statement II : The purpose of State Food Commission is to monitor and review the implementation of this Act.
Answer Options :
- 1) Statement I correct; II incorrect
 - 2) Statement II correct; I incorrect
 - 3) Both Statements are correct
 - 4) Both Statements are incorrect
- २८) PCPNDT कायद्याच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या:
- a) अल्ट्रासाउंड आयोजित करणारे सर्व दवाखाने नोंदणीकृत असणे आवश्यक आहे आणि केवळ या कायद्यांतर्गत पात्र डॉक्टरच USG सारख्या निदान तंत्रांचा वापर करू शकतात.
 - b) अॅलोपॅथिक पात्रता नसलेली व्यक्ती सोनोग्राफी करू शकते.
 - c) या कायद्यांतर्गत गुन्हा दखलपात्र, अजामीनपात्र आणि अदखलपात्र आहे.
 - d) गर्भवती महिलेने कोणतीही सक्ती न करता प्रसवपूर्व लैंगिक विच्छेदनासाठी संपर्क साधला तरीही तिला निर्दोष मानले जाते.
- वरीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत/आहेत ?
- १) a आणि b फक्त
 - २) a आणि c फक्त
 - ३) a, b आणि c फक्त
 - ४) b, c आणि d फक्त
- 28) Consider the following statements in context to PCPNDT act :
- a) All clinics conducting ultrasound must be registered and only doctors qualified under this act can use diagnostic techniques such as USG.
 - b) A person with non allopathic qualification can perform sonography.
 - c) An offence under this law is cognizable, non bailable and non compoundable.
 - d) The pregnant woman herself is considered innocent even if she approaches for prenatal sex determination without any compulsion.
- Which of the above statements is/are true ?
- 1) a and b only
 - 2) a and c only
 - 3) a, b and c only
 - 4) b, c and d only

- ३२) भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने कोणत्या प्रकरणात असे सांगितले की कलम १४ आणि २१ अंतर्गत मूलभूत अधिकार सर्व व्यक्तींना उपलब्ध आहेत मग ते नागरिक असोत किंवा नसले तरी, 'हद्दपार न करण्याचा अधिकार' हा राहण्याच्या किंवा स्थायिक होण्याच्या अधिकाराशी अनुषंगिक किंवा अनुषंगिक आहे. भारताच्या प्रदेशाच्या कोणत्याही भागात कलम १९ (१) अन्वये हमी दिलेली आहे आणि ती फक्त नागरिकांसाठी उपलब्ध आहे.
- १) अपर्णा भट विरुद्ध मध्य प्रदेश राज्य, AIR २०२१ SC १४९२
 - २) गुरु दत्त पाठक विरुद्ध यूपी राज्य, AIR २०२१ SC २२५७
 - ३) मोहम्मद सलीमुल्ला वि. युनियन ऑफ इंडिया, AIR २०२१ SC १७८९
 - ४) गौतम नवलखा विरुद्ध राष्ट्रीय तपास संस्था, MANU/SCOR/११२३३३/२०२२
- 32) In Which case the Supreme Court of India held that "while fundamental rights under Article 14 and 21 are available to all persons whether citizens or not, the 'right not to be deported' is ancillary or concomitant to the right to reside or settle in any part of the territory of India guaranteed under Article 19 (1) and is available only to citizen.?"
- 1) Aparna Bhat v. State of Madhya Pradesh, AIR 2021 SC 1492
 - 2) Guru Dutt Pathak v. State of UP, AIR 2021 SC 2257
 - 3) Mohammad Salimullah v. Union of India, AIR 2021 SC 1789
 - 4) Gautam Navlakha v. National Investigation Agency, MANU/SCOR/112333/2022
- ३३) खालीलपैकी कोणते पीआयएल केसही संबंधित नाही?
- १) जावेद विरुद्ध हरियाणा राज्य, AIR २००३ SC ३०५७ ?
 - २) परमानंद कटारा विरुद्ध भारतीय संघ, १९८९ आकाशवाणी २०३९ १९८९
 - ३) ग्रामीण याचिका हक्क केंद्र (RLEK) वि. युनियन ऑफ इंडिया, १९८५ SC ६५२.
 - ४) जम्मू आणि काश्मीर राज्य (आता जम्मू आणि काश्मीरचे U.T) आणि जी. वि. शुभम संगरा, MANU/SC/१४९४/२०२२
- 33) Which of the following is not related to PIL Case ?
- 1) Javed vs State of Haryana, AIR 2003 SC 3057 ?
 - 2) Parmanand Katara vs Union of India, 1989 AIR 2039 1989
 - 3) Rural Litigation Entitlement Kendra (RLEK) vs. Union of India, 1985 AIR 652.
 - 4) The State of Jammu & Kashmir (Now U.T. of Jammu and Kashmir) & Ors. vs. Shubam Sangra, MANU/SC/1494/2022
- ३४) कोणत्या कायदानुसार 'जाहिरात' मध्ये कोणतीही सूचना, परिपत्रक, लेबल, आवरण किंवा इतर दस्तऐवज आणि तोंडी किंवा प्रकाश, ध्वनी किंवा धूर निर्माण किंवा प्रसारित करण्याच्या कोणत्याही माध्यमाने केलेली कोणतीही घोषणा समाविष्ट आहे.
- १) फार्मसी कायदा
 - २) औषधे आणि जादूउपचार कायदा
 - ३) विष कायदा
 - ४) पेटंट कायदा
- 34) According to which act the 'advertisement' includes any notice, circular, label, wrapper or other document, and any announcement made orally or by any means of producing or transmitting light, sound or smoke.
- 1) The Pharmacy Act
 - 2) Drugs and Magic Remedies Act
 - 3) The Poisons Act
 - 4) The Patents Act

- ३५) फार्मास्युटिकल पॉलिसी २००२ चे खालीलपैकी कोणते मुख्य उद्दिष्ट नाही ?
- १) औषधांची मुबलक उपलब्धता सुनिश्चित करणे वाजवी किमती आहेत.
 - २) स्वदेशी किफायतशीर औषधांचे उत्पादन.
 - ३) फार्मास्युटिकल क्षेत्रात ठ ऊ ला प्रोत्साहन देणे
 - ४) आवश्यक औषधांच्या आयातीला प्रोत्साहन देणे.
- 35) Below are the main objectives of pharmaceutical policy 2002, EXCEPT.
- 1) Ensuring abundant availability drugs ar reasonable prices.
 - 2) Indigenous cost-effective production of drugs.
 - 3) Encouraging R & D in the pharmaceutical sector
 - 4) Encouraging Import of Essential Drugs.
- ३६) औषधांना वैधानिकरित्या काय म्हणून मान्यता दिली जाते ?
- १) अत्यावश्यक वस्तू
 - २) अत्यावश्यक वस्तू
 - ३) अनुसूचित फॉर्म्युलेशन
 - ४) नॉन-शेड्यूल फॉर्म्युलेशन
- 36) The Drugs are statutorily recognized as what ?
- 1) Essential commodity
 - 2) Non-Essential commodity
 - 3) Scheduled formulations
 - 4) Non-Scheduled formulations
- ३७) औषधे आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा - १९४० अंतर्गत, केंद्रीय औषध मानक नियंत्रण संस्था (CDSCO) यासाठी जबाबदार आहे
- १) औषध निर्मितीचे नियमन
 - २) नवीन औषधांना मान्यता
 - ३) औषध विक्रीचे नियमन
 - ४) औषध वितरणाचे नियमन
- 37) Under the Drugs and Cosmetics Act - 1940, the Central Drug Standard Control Organisation (CDSCO) is responsible for
- 1) Regulation of drug manufacturing
 - 2) Approval of new drugs
 - 3) Regulation of drugs sale
 - 4) Regulation of drug distribution

(३) आर्थिक व वित्तीय घटना

* विदेशी व्यापार, अर्थसंकल्प व सार्वजनिक वित्त, बैंकिंग व वित्त, दारिद्र्य व बेकारी

- १) खाद्य तेलांवरील राष्ट्रीय मिशन-तेल पाम मध्ये सुरु करण्यात आले.
१) ऑगस्ट, २०२० २) ऑगस्ट, २०१९ ३) ऑगस्ट, २०२२ ४) ऑगस्ट, २०२१
- 1) National Mission on Edible oil-oil palm was launched in
1) August, 2020 2) August, 2019 3) August, 2022 4) August, 2021
- २) भारतातील नागरी गृहनिर्माण अनुशेष सोडविण्यासाठी 'प्रधानमंत्री आवास योजना (शहरी)' खालीलपैकी कोणत्या वर्षात सुरु करण्यात आली?
१) २०१७ २) २०१४ ३) २०१५ ४) २०१८
- 2) In which of the following years was the 'Pradhan Mantri Awas Yojana (Urban)' launched to tackle the urban housing backlog in India?
1) 2017 2) 2014 3) 2015 4) 2018
- ३) "स्वच्छ भारत अभियान" या दिवशी सुरु करण्यात आले
१) २ ऑक्टोबर, २०१५ २) २ ऑक्टोबर २०१४
३) एप्रिल २००५ ४) एप्रिल २००४
- 3) "Swachh Bharat Abhiyan" was started on the
1) 2nd October, 2015 2) 2nd October, 2014
3) 14th November, 2014 4) 26th January, 2014
- ४) या दिवशी भारताच्या केंद्र सरकारने नवीन राष्ट्रीय कृषी धोरण संसदेत सादर केले.
१) २ ऑक्टोबर, १९९५ २) २८ जुलै, २०००
३) १५ मे, २००५ ४) २२ डिसेंबर, २०००
- 4) Union Government of India has announced New National Agricultural Policy in the Parliament on the
1) 2nd October, 1995 2) 28th July, 2000
3) 15th May, 2005 4) 22nd December, 2000
- ५) "राजीव गांधी ग्रामीण निवारा योजना" मध्ये जाहीर करण्यात आली.
१) ऑक्टोबर, २००६ २) मार्च, २००९ ३) एप्रिल, २०१० ४) नोव्हेंबर, २००५
- 5) "Rajeev Gandhi Rural Shelter Scheme" was declared in
1) October, 2006 2) March, 2009 3) April, 2010 4) November, 2005
- ६) "राजीव गांधी ग्रामीण विद्युतीकरण योजना (RGGVY) " मध्ये सुरु करण्यात आली.
१) मे २००५ २) जानेवारी २०१० ३) एप्रिल २००५ ४) एप्रिल २००४
- 6) "Rajeev Gandhi Grameen Vidyutikaran Yojana (RGGVY)" was launched in
1) May 2005 2) January 2016 3) April 2005 4) April 2004

- 6) "संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना" (SGRY) मध्ये सुरु करण्यात आली.
१) सप्टेंबर २००१ २) नोव्हेंबर २००१ ३) डिसेंबर २००३ ४) जानेवारी २००१
- 7) "Sampoorna Gramin Rozgar Yojana" (SGRY) was launched in
1) September 2001 2) November 2001 3) December 2003 4) January 2001

- ८) भारतातील लोह-पोलाद उद्योग व स्थापना वर्ष यांच्या योग्य जोड्या लावा :

लोह-पोलाद उद्योग

स्थापना वर्ष

a) बंगाल आयर्न अँड स्टील कंपनी	i) १८७४
b) टाटा आयर्न अँड स्टील कंपनी	ii) १९०७
c) इंडीयन आयर्न अँड स्टील कंपनी	iii) १९१९
d) म्हैसूर आयर्न अँड स्टील कंपनी	iv) १९२३

पर्यायी उत्तरे :

(a) (b) (c) (d)

1) (iv) (iii) (ii) (i)
2) (iii) (ii) (i) (iv)
3) (ii) (iv) (iii) (i)
4) (i) (ii) (iii) (iv)

- 8) Match the correct pairs of Iron and Steel Industry and its establishment year in India :

Iron and Steel Industry

Establishment Year

a) Bengal Iron and Steel Industry	i) 1874
b) Tata Iron and Steel Industry	ii) 1907
c) Indian Iron and Steel Industry	iii) 1919
d) Mysore Iron and Steel Industry	iv) 1923

Answer options :

(a) (b) (c) (d)

1) (iv) (iii) (ii) (i)
2) (iii) (ii) (i) (iv)
3) (ii) (iv) (iii) (i)
4) (i) (ii) (iii) (iv)

- ९) १२ व्या वित्त आयोगाने राष्ट्रीय आपत्ती निवारण निधीची योजना केंद्र आणि राज्यांच्या योगदानासह च्या प्रमाणात चालू ठेवण्याची शिफारस केली.

- १) २५:७५ २) ५०:५० ३) ७५:२५ ४) ९०:१०

- 9) The 12th Finance Commission recommended the continuance of the scheme of National Calamity Relief Fund with contributions from the Centre and the States on the ration of

- 1) 25 : 75 2) 50 : 50 3) 75 : 25 4) 90 : 10

- १०) जेव्हा एखाद्या कुटुंबाचा वंचितता गुणांक टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असतो, त्यावेळी ते कुटुंब अनेक अंगांनी (बहुमित) दरिद्री मानले जाते.

- १) २०.३३ २) ५०.३३ ३) ४०.३३ ४) ३३.३

- 10) If deprivation score of a household is percent or greater, then that household is called multidimensionally poor.

- 1) 20.33 2) 50.33 3) 40.33 4) 33.3

- ११) कृषी आणि शेतकरी कल्याण मंत्रालय, गावासाठी एकूण अंदाजपत्रक किती आहे. भारताचा, २०२२-२३ च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पात ?
- १) १३२५१३.६२ कोटी
२) २२५०२५.०७ कोटी
३) ३२८०११.१३ कोटी
४) ११७३०८.२० कोटी
- 11) How much is the total budget estimate for Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare, Govt. of India, in the Union Budget for 2022—23 ?
- 1) 132513.62 Crores
2) 225025.07 Crores
3) 328011.13 Crores
4) 117308.20 Crores
- १२) प्रधानमंत्री फसल विमा योजना (PMFBY) मध्ये श्रेशहोल्ड उत्पन्नाची गणना सर्वोत्तम सरासरी म्हणून केली जाते वर्षांचे उत्पन्न मागील वर्षांच्या उत्पन्नापैकी.
- १) ३, ५
२) ५, १०
३) ५७
४) ७, १०
- 12) In Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana (PMFBY) threshold yield is calculated as an average of best years yield out of last years yield.
- 1) 3, 5
2) 5, 10
3) 57
4) 7, 10
- १३) रेशीम शेतीसाठी (इरी, तुती, तुसार) राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी (NDRF) अंतर्गत इनपुट सबसिडी (जेथे पीक नुकसान ३३% आणि त्याहून अधिक आहे) आहे.
- १) ४८०० प्रति हेक्टर
२) ६००० प्रति हेक्टर
३) ६८०० प्रति हेक्टर
४) १३५०० प्रति हेक्टर
- 13) Input subsidy (where crop loss is 33% and above) under National Disaster Response Fund (NDRF) for sericulture (Eri, Mulberry, Tussar) is
- 1) 4800 per ha.
2) 6000 per ha
3) 6800 per ha
4) 13500 per ha
- १४) डिसेंबर २०२१ पर्यंत महाराष्ट्र राज्यातील किती APMCse-NAM या संपूर्ण भारतातील इलेक्ट्रॉनिक ट्रेडिंग पोर्टलसोबत एकत्रित आहेत ?
- १) ७६
२) ११८
३) १८०
४) २२८
- 14) How many APMCs in Maharashtra State are integrated with e-NAM, a pan-India electronic trading portal, up to Dec. 2021 ?
- 1) 76
2) 118
3) 180
4) 228
- १५) २०१८-१९ च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पात एमएसपी उत्पादन खर्चाच्या किती पट पातळीवर ठेवण्याचे पूर्वनिश्चित तत्त्व जाहीर केले होते ?
- १) १.२५
२) १.५०
३) १.७५
४) २.००
- 15) The Union Budget for 2018—19 had announced the predetermined principle to keep MSP at the level of how much times that of the cost of production ?
- 1) 1.25
2) 1.50
3) 1.75
4) 2.00

१६) २०२१-२२ मधील महाराष्ट्रातील निर्यात मूल्यानुसार पिकांची क्रमवारी जुळवा.

क्रॉप नेम रँकिंग (निर्यातीच्या मूल्यानुसार)

a) आंबा	I) ५ वा
b) द्राक्षे	II) २रा
c) संत्रा	III) ३रा
d) केळी	IV) ४ था
e) कांदा	V) १८

पर्यायी उत्तरे:

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
1)	(V)	(II)	(III)	(IV)	(I)
2)	(I)	(III)	(IV)	(V)	(II)
3)	(V)	(I)	(IV)	(III)	(II)
4)	(V)	(I)	(III)	(II)	(IV)

16) Match the ranking of crops as per value exports from Maharashtra in 2021-22.

Crop Name Ranking (As per value of export)

a) Mango	I) 5th
b) Grapes	II) 2nd
c) Orange	III) 3rd
d) Banana	IV) 4th
e) Onion	V) 18

Answer options:

	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)
1)	(V)	(II)	(III)	(IV)	(I)
2)	(I)	(III)	(IV)	(V)	(II)
3)	(V)	(I)	(IV)	(III)	(II)
4)	(V)	(I)	(III)	(II)	(IV)

१७) सरकारी वस्तूची खरेदी. पोर्टल सरकार. ई-मार्केट प्लेस कोटेशन किंवा आधार आमंत्रित न करता, केवळ सक्षम प्राधिकाऱ्याने नोंदवल्या जाणाऱ्या प्रमाणपत्राच्या आधारे, ... च्या मूल्यापर्यंत केले जाऊ शकते.

- १) रु. ५,०००/- २) रु. १०,०००/- ३) रु. २५,०००/- ४) रु. ५०,०००/-

17) Purchase of good on Govt. Portal [Govt. E-market place] without inviting quotations or basis, just on the basis of certificate to be recorded by a competent authority, can be done upto a value of

- 1) Rs.5,000/- 2) Rs.10,000/- 3) Rs.25,000/- 4) Rs.50,000/-

१८) कोटेशन कॉल करून वस्तू खरेदी करण्याची कमाल मर्यादा किती आहे?

- १) रु. ५०,००० २) रु. ३ लाख ३) रु. ७ लाख ४) रु. १० लाख

18) What is the maximum limit for purchase of item by calling quotation ?

- 1) Rs.50,000 2) Rs.3 lac 3) Rs. 7 lac 4) Rs. 10 lac

- १९) १२ व्या आर्थिक वर्ष योजनेअंतर्गत NHM साठी खालीलपैकी सर्व उद्दिष्टे होती.
- १) IMR २५/१००० जिवंत जन्मांपर्यंत कमी करणे २) MMR १/१००० जिवंत जन्मांपर्यंत कमी करणे
३) TFR १.२ पर्यंत कमी करणे ४) मलेरियाचे वार्षिक प्रमाण १/१००० राखणे
- 19) ALL of the following were the targets for NHM under 12th FY plan EXCEPT :
- 1) Reduce IMR to 25/1000 live births 2) Reduce MMR to 1/1000 live births
3) Reduce TFR to 1.2 4) Annual Malaria incidence to be 1/1000
- २०) आर्थिक वर्ष २०२१ मध्ये भारतातील उद्योगांनी वापरलेल्या विद्युत उर्जेची टक्केवारी होती:
- १) ५१% २) ४६% ३) ४१% ४) ३६%
- 20) The percentage of electrical power consumed by industries in India in the financial year 2021 was :
- 1) 51% 2) 46% 3) 41% 4) 36%
- २१) ऑक्टोबर २०२२ मध्ये, आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधी (IMF) ने FY२३ साठी भारताच्या आर्थिक वाढीचा अंदाज ७.४% च्या जुलैच्या अंदाजावरून कमी केला.
- १) ५.२% २) ५.८% ३) ६.२% ४) ६.८%
- 21) In the month of October 2022, the International Monetary Fund (IMF) cut India's economic growth estimate for FY23 to from its July estimate of 7.4%.
- 1) 5.2% 2) 5.8% 3) 6.2% 4) 6.8%
- २२) केंद्रीय अर्थसंकल्प २०२३ मध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेसाठी(MGNREGA) किती बजेट देण्यात आले आहे?
- १) रु. ४०,००० कोटी २) रु. ५०,००० कोटी ३) रु. ६०,००० कोटी ४) रु. ७०,००० कोटी
- 22) How much budget has been allocated to Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGA) in the Union Budget 2023 ?
- 1) Rs.40,000 crore 2) Rs.50,000 crore 3) Rs.60,000 crore 4) Rs.70,000 crore
- २३) जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय शहरी पुनरुत्थान अभियान अंतर्गत शहर रुपांतरण अभियानामध्ये केंद्र आणि राज्य सरकारचा वाटा इतका आहे.
- १) ५० : ५० २) ४० : ६० ३) ६० : ४० ४) वरीलपैकी नाही
- 23) Under the Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission (JNNURM) — Urban Rejuvenation Mission contribution ratio of Central and State Government is
- 1) 50:50 2) 40:60 3) 60:40 4) None of the above
- २४) २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पात, कामगार आणि रोजगार मंत्रालयाच्या अर्थसंकल्पाची तरतूद अंदाजे आहे.
- १) रु. १६,२२१.७३ कोटी २) रु. १४,२२१.७३ कोटी
३) रु. १३,२२१.७३ कोटी ४) रु. १०,२२१.७३ कोटी
- 24) In the budget 2023-24, the allocation of budget to the Ministry of Labour and Employment is approximately
- 1) Rs.16,221.73 crore 2) Rs.14,221.73 crore
3) Rs.13,221.73 crore 4) Rs.10,221.73 crore

- २५) सन २०२२ मध्ये, प्राथमिक कृषी पतसंस्था (CCEA) च्या संगणकीकरणासाठी आर्थिक व्यवहारावरील कॅबिनेट समितीने (PACS) कती बजेट मंजूर केले ?
१) रु. १,५१६ कोटी २) रु. २,५१६ कोटी ३) रु. ३,५१६ कोटी ४) रु. ४,५१६ कोटी
- 25) In the year 2022, how much budget was approved by the Cabinet Committee on Economic Affairs (CCEA) for the computerisation of Primary Agricultural Credit Societies (PACS) ?
1) Rs.1,516 crore 2) Rs.2,516 crore 3) Rs.3,516 crore 4) Rs.4,516 crore
- २६) फेब्रुवारी २०२३ मध्ये, भारत सरकारने व्होडाफोन आयडिया (Vi) मध्ये किती हिस्सा घेतला ?
१) २६% २) ३०% ३) ३३% ४) ३६%
- 26) In the month of February 2023, how much stake did the Government of India take in Vodafone Idea (Vi) ?
1) 26% 2) 30% 3) 33% 4) 36%
- २७) कोणत्या आयएस कोडने विटांचे त्यांच्या संकुचित शक्तीनुसार वर्गीकरण केले आहे ?
१) IS-७६२:१९९८ २) IS-१०२६२: २००० ३) IS-१०७७:१९९२ ४) IS-४५६:१९७८
- 27) Which IS code has classified the bricks according to their compressive strength ?
1) IS-762:1998 2) IS-10262: 2000 3) IS-1077:1992 4) IS-456:1978
- २८) भारतातील पहिल्या सोन्याच्या एटीएम चे उद्घाटन कोणत्या शहरात करण्यात आले ?
१) वाराणसी २) हैदराबाद ३) लखनौ ४) कोबी
- 28) India's first gold ATM has been inaugurated in which city ?
1) Varanasi 2) Hyderabad 3) Lucknow 4) Kochi
- २९) २०२१-२२ मध्ये भारतातील बाजरी निर्यात करणाऱ्या दोन प्रमुख देशांपैकी कोणते देश (एमटीच्या प्रमाणात) आहेत ?
१) संयुक्त अरब अमिराती आणि युनायटेड स्टेट्स ऑफ अमेरिका २) संयुक्त अरब अमिराती आणि नेपाळ
३) चीन आणि संयुक्त अरब अमिराती ४) चीन आणि जर्मनी
- 29) Which of the following are top two millet exporting destination countries (in terms of quantity MT) of India in 2021-22 ?
1) United Arab Emirates and United States of America 2) United Arab Emirates and Nepal
3) China and United Arab Emirates 4) China and Germany
- ३०) व्यापाराच्या वार्षिक विश्लेषणासाठी राष्ट्रीय आयात-निर्यात रेकॉर्डनुसार; २०२१-२२ या आर्थिक वर्षात कृषी मालाच्या निर्यातीच्या मूल्याच्या बाबतीत खालीलपैकी कोणते राज्य पहिल्या तीन राज्यांमध्ये आहे ?
१) गुजरात, महाराष्ट्र आणि आंध्र प्रदेश २) महाराष्ट्र, आंध्र प्रदेश आणि उत्तर प्रदेश
३) गुजरात, महाराष्ट्र आणि उत्तर प्रदेश ४) गुजरात, महाराष्ट्र आणि कर्नाटक
- 30) As per National Import-Export record for yearly analysis of trade; which of the following States ranks among top three in respect of value in share of export in agriculture commodity in financial year 2021 —22 ?
1) Gujarat, Maharashtra and Andhra Pradesh
2) Maharashtra, Andhra Pradesh and Uttar Pradesh
3) Gujarat, Maharashtra and Uttar Pradesh
4) Gujarat, Maharashtra and Karnataka

- ३१) २०२० मधील लॉकडाऊन दरम्यान कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाने कृषि उत्पादनांच्या सुलभ वाहतुकीसाठी हे मोबाईल ॲप्लिकेशन सुरु केले.
- १) किसान एक्सप्रेस २) किसान रथ ३) किसान कनेक्ट ४) कृषि नेटवर्क
- 31) During the lockdown in 2020, the Ministry of Agriculture and Farmers Welfare launched this mobile application for easy transportation of agricultural product.
- 1) Kisan Express 2) Kisan Rath 3) Kisan Connect 4) Krishi Network
- ३२) अटल पुनरुज्जीवन व शहरी परिवर्तन अभियान (AMRUT) विषयी खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर नाही ?
- १) AMRUT हे भारत सरकारचे प्रमुख अभियान आहे.
२) गृहनिर्माण व शहरी व्यवहार मंत्रालय यांनी हे अभियान सुरु केले आहे.
३) ते देशभरातील शहरांमधील पाण्याच्या पुरवठ्याची आव्हाने सोडविते.
४) २५ जून २०१५ मध्ये देशभरातील ५०० शहरांमध्ये ते कार्यान्वित करण्यात आले.
- 32) Which of the following statements about Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation (AMRUT) is not correct ?
- 1) AMRUT is flagship mission of Government of India
2) It was launched by Ministry of Housing and Urban Affairs
3) It addresses the challenges of water supply in cities across the country
4) It was launched on 25th June, 2015 in 500 cities in the country
- ३३) "स्वामित्व (SVAMITVA)" योजनेची उद्दिष्ट्ये खालीलपैकी कोणती आहेत ?
- अ) ग्रामस्थांना त्यांच्या मालमत्तेचा वापर कर्ज घेण्यासाठी करून आर्थिक स्थिरता सुनिश्चित करणे.
ब) शहरी नियोजनासाठी आणि अंमलबजावणीसाठी जमिनीच्या अचूक नोंदी तयार करणे.
क) मालमत्तेशी संबंधित वाद कमी करणे.
ड) मालमत्ता कर निश्चित करणे.
- पर्यायी उत्तरे :**
- १) केवळ अ २) ब, क आणि ड ३) अ, क आणि ड ४) वरील सर्व
- 33) Which of the following are the objectives of the 'SVAMITVA' Scheme ?
- A) Ensure financial stability to villagers by letting them use their property to take loans.
B) Create precise land records for urban planning and implementation.
C) Lessen property related disputes.
D) Determine property tax.
- Answer Options :**
- 1) Only A 2) B, C and D 3) A, C and D 4) All of the above
- ३४) प्रधानमंत्री फसल विमा योजनेच्या संदर्भात खालील विधानाचा विचार करा.
- अ) या योजनेतर्गत शेतकऱ्याने कोणत्याही हंगामात घेतलेल्या पिकासाठी दोन टक्के एकसमान प्रीमियम भरावा लागेल.
ब) या योजनेत चक्रीवादळ, अवकाळी पाऊस यांमुळे कापणीनंतरचे नुकसान समाविष्ट आहे.
वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/आहेत ?
- १) फक्त अ २) फक्त ब ३) अ आणि ब दोन्ही ४) दोन्हीपैकी एक किंवा ब नाही

- 34) With reference to Pradhan Mantri Fasal Bima Yojana, consider the following statement.
a) Under this scheme farmer will have to pay uniform premium of two per cent for any crop they cultivate in any season.
b) The scheme covers post harvest losses arising out of cyclones, unseasonal rains.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- 1) a only 2) b only 3) both a and b 4) Neither a nor b

- ३५) आजीविका ग्रामीण एक्सप्रेस योजना (AGEY) ग्रामीण भागात सुरक्षित, परवडणारी आणि सामुदायिक निरीक्षण केलेल्या वाहतूक सेवा प्रदान करते. वाहने त्यांच्या मालकीची आणि चालवतात

- १) ग्रामपंचायत २) सहकारी संस्था
३) स्वयं-मदत गटाचे सदस्य (SHG) ४) वरीलपैकी काहीही नाही

- 35) Aajeevika Grameen Express Yojana (AGEY) provides safe, affordable and community monitored transport services to rural areas. The vehicles are owned and operated by

- 1) Grampanchayat 2) Co-operative society
3) Member of Self-Help Group (SHG) 4) None of the above

- ३६) योग्य जोड्या जुळवा :

योजना

उद्देश

- i) पीएम-आशा a) पीएसएस अंतर्गत तेल बियाणे आणि कडधान्ये खरेदी करणे आणि फायदेशीर किमती प्रदान करणे
ii) एमआयएस-पीएसएस b) पीएसएस, पीडीपीएस आणि पीपीएसएस चा समावेश असलेल्या शेतकऱ्यांना एमएसपी सुनिश्चित करण्यासाठी
iii) पीएम-किसान c) शेतकरी कुटुंबांना उत्पन्नाचा आधार देण्यासाठी
iv) पीएमजीएसवाय d) कनेक्टिव्हिटी सुधारण्यासाठी ग्रामीण रस्ते विकास

ते कमी इनपुटसह वाढविले जाऊ शकतात

पर्यायी उत्तरे :

- 1) i-a ii-b iii-c iv-d
2) i-a ii-d iii-b iv-c
3) i-b ii-a iii-c iv-d
4) i-c ii-b iii-a iv-d

- 36) Match the correct pairs :

Schemes

Purpose

- i) PM-AASHA a) procurement of oil seed and pulses under PSS and provide remunerative prices
ii) MIS-PSS b) to ensure MSP to farmers comprising of PSS, PDPS and PPSS
iii) PM-KISAN c) to provide income support to farmer families
iv) PMGSY d) rural road development to improve connectivity

They can be grown with fewer inputs

Answer options :

- 1) i-a ii-b iii-c iv-d
2) i-a ii-d iii-b iv-c
3) i-b ii-a iii-c iv-d
4) i-c ii-b iii-a iv-d

३७) भारताच्या २०२२-२३ च्या आर्थिक सर्वेक्षणानुसार, ग्राहक अन्न किंमत निर्देशांक (CFPI) वर आधारित अन्न महागाई आर्थिक वर्ष २०२२ मध्ये ३.८ टक्क्यांवरून २०२३ मध्ये ७ टक्क्यांवर पोहोचली. दरवाढीसाठी सर्वात जास्त जबाबदार असलेल्या दोन प्रमुख चालकांची निवड करा आर्थिक वर्ष २०२३ मध्ये अन्नधान्य महागाईत.

- १) मांस आणि मासे आणि दुग्धजन्य पदार्थ
- २) मसाले आणि फळे
- ३) कडधान्ये आणि त्याची उत्पादने आणि मसाले
- ४) तृणधान्ये आणि त्याचे उत्पादन आणि दूध आणि त्याचे उत्पादन

37) As per Economic survey of India 2022-23, food inflation based on Consumer Food Price Index (CFPI) climbed to 7 per cent in financial year 2023 from 3.8 per cent in financial year 2022. Select the two top most drivers responsible for hike in food inflation in FY 2023.

- 1) Meat & Fish and Milk Products
- 2) Spices and Fruits
- 3) Pulses & its products and spices
- 4) Cereals & its product and milk & its product

३८) केंद्रीय अर्थसंकल्प २०२३ च्या संदर्भात; खालील गोष्टी जुळवा.

प्राधान्य

- a) सर्वसमावेशक विकास
- b) शेवटच्या मैलापर्यंत पोहोचणे
- c) हिरवी वाढ
- d) युवा शक्ती

पर्यायी उत्तरे :

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
4)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)

उपाय

- I) दुष्काळी भागासाठी पाणी
- II) कृषीसाठी डिजिटल सार्वजनिक पायाभूत सुविधा
- III) स्किल इंडिया डिजिटल प्लॅटफॉर्म
- IV) पीएम-प्रणाम

38) In reference to Union Budget 2023 ; Match the followings.

Priority

- a) Inclusive development
- b) Reaching the last mile
- c) Green growth
- d) Youth power

Measures

- I) Water for drought prone area
- II) Digital Public Infrastructure for Agriculture
- III) Skill India digital platform
- IV) PM-PRANAM

Answer options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	(ii)	(i)	(iv)	(iii)
2)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
3)	(iv)	(iii)	(ii)	(i)
4)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)

- ३९) KCC योजनेचा उद्देश खाली दर्शविल्याप्रमाणे शेतकऱ्यांना त्यांच्या गरजांसाठी बँकिंग प्रणालीकडून पुरेसा आणि वेळेवर क्रेडिट सहाय्य प्रदान करणे आहे.
- a) पिकांच्या लागवडीसाठी आणि काढणीनंतरच्या खर्चासाठी अल्पकालीन कर्जाची आवश्यकता पूर्ण करण्यासाठी.
b) विपणन कर्ज उत्पादन.
c) शेतकरी कुटुंबाच्या वापराच्या गरजा.
d) शेतीच्या मालमत्तेच्या देखरेखीसाठी खेळते भांडवल आणि शेतीशी संबंधित क्रियाकलाप.
e) कृषी आणि संलग्न क्रियाकलापांसाठी गुंतवणूक क्रेडिटची आवश्यकता.
- वरीलपैकी कोणते विधान/ने/योग्य/सत्य आहे ?
- १) a, b, c, d, e २) a, b, c फक्त ३) a, b, c, e फक्त ४) a, b, c, d फक्त
- 39) The KCC Scheme aims at providing adequate and timely credit support from banking system to the farmers for their needs as indicated below.
- a) To meet the short term credit requirement of cultivation and post harvest expenses of crops.
b) Produce marketing loan.
c) Consumption requirements of farmer household.
d) Working capital for maintenance of farm assets and activities allied to agriculture.
e) Investment credit requirement for agriculture and allied activities.
- Which of the above statement/s is/are correct/true ?
- 1) a, b, c, d, e 2) a, b, c only 3) a, b, c, e only 4) a, b, c, d only
- ४०) खालीलपैकी कोणत्या पिकांच्या निर्यातीमुळे भारतात वैज्ञानिक शेती सुरु झाली ?
- १) सूर्यफूल, मोहरी, करडई २) गहू, तांदूळ, बार्ली
३) ऊस, कापूस, तंबाखू ४) कापूस, चहा, ताग
- 40) Which of the following crops export has began the scientific agriculture in India ?
- 1) Sunflower, Mustard, Safflower 2) Wheat, Rice, Barley
3) Sugar cane, Cotton, Tobacco 4) Cotton, Tea, Jute
- ४१) महाराष्ट्र राज्य अर्थसंकल्प २०२३ मध्ये, मा. अर्थमंत्र्यांनी शेतकरी केंद्रित योजना जाहीर केल्या. या संदर्भात खालीलपैकी कोणते बरोबर/नाही ?
- a) महाकृषी विकास योजना
b) धान / तांदूळ उत्पादक शेतकऱ्यांना १५,००० रु. प्रति हेक्टर प्रोत्साहनपर रक्कम प्रदान करणे
c) महाराष्ट्र श्रीअन्न अभियान
d) PMFBY मध्ये शेतकऱ्यांचा विमा हप्त्या राज्य सरकार भरेल
e) उत्पन्न समर्थन रु. केंद्रीय PM-KISAN योजनेतर्गत समाविष्ट/लाभ न मिळालेल्या शेतकरी कुटुंबांना प्रतिवर्षी ६,००० पर्यायी उत्तरे :
- १) फक्त a आणि c २) a आणि d फक्त ३) a फक्त ४) e फक्त
- 41) In Maharashtra State Budget 2023, Hon. Finance Minister announced Farmer Centric Schemes. In this context which of the following is/are not correct ?
- a) Mahakrishi Vikas Yojna
b) Provide an incentive amount of Rs. 15,000 per ha. to the paddy farmers
c) Maharashtra "Shree Anna" Abhiyan
d) In PMFBY insurance premium of farmer will be paid by the State Government
e) Income support of Rs. 6,000 per year to farmer families who are not covered/ benefited under Central PM-KISAN Scheme
- Answer options :**
- 1) a and c only 2) a and d only 3) a only 4) e only

- ४२) 'स्वीट रिव्होल्यूशन' कशाशी संबंधित आहे ?
१) साखरेचे उत्पादन
२) मधमाशीपालन, मध आणि संबंधित उत्पादनांचे उत्पादन
३) गोड दुग्धजन्य पदार्थांचे उत्पादन
४) प्रक्रिया केलेल्या फळ उत्पादनांचे उत्पादन
- 42) What is 'Sweet Revolution' related to ?
1) Production of sugar
2) Beekeeping and production of honey and related products
3) Production of sweet dairy products
4) Production of processed fruit products
- ४३) महावितरण च्या आधारे ग्राहकाच्या जास्तीत जास्त मागणीची गणना करते.
१) एका दिवसात एकूण kWh + २४
२) एका महिन्यात कोणत्याही क्षणी काढलेले सर्वात मोठे kVA
३) कोणत्याही सलग ३० मिनिटांदरम्यान काढलेला सर्वात मोठा kVA स्लॉट
४) एका दिवसात एकूण kVAh + २४
- 43) MSEDCL calculates maximum demand of a consumer on the basis of
1) Total kWh in a day + 24
2) Largest kVA drawn at any instant in a month
3) Largest kVA drawn during any consecutive 30 min. slot
4) Total kVAh in a day + 24
- ४४) मानवी जीवनमानाची तुलना वेगवेगळ्या देशांमधील द्वारे केली जाऊ शकते
१) DALY २) HDI ३) PQLI ४) HPI
- 44) Human Living Standards can be compared in different countries by
1) DALY 2) HDI 3) PQLI 4) HPI
- ४५) मानव विकास निर्देशांक (HDI) यांचा समावेश होतो
१) बालमृत्यू दर २) निव्वळ प्रजनन दर
३) जन्माच्या वेळी आयुर्मान ४) अपंगत्वाची वर्षे
- 45) Human Development Index (HDI) include
1) Infant Mortality Rate 2) Net Reproductive Rate
3) Life Expectancy at Birth 4) No. of years of disability
- ४६) PMJAY योजनेच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :
a) ही जगातील सर्वात मोठी आरोग्य विमा योजना आहे, जी पूर्णपणे सरकारद्वारे वित्तपुरवठा केली जाते.
b) हे कौटुंबिक आकार, वय किंवा लिंग यावर निर्बंधांसह आरोग्य सेवा सेवांमध्ये सर्व नागरिकांना कॅशलेस प्रवेश प्रदान करते.
c) हे भारतातील सार्वजनिक किंवा खाजगी रुग्णालयात दुय्यम आणि प्रादेशिक देखभाल रुग्णालयात प्रवेशासाठी प्रति कुटुंब प्रति वर्ष रु. ५ लाख कव्हर प्रदान करते.
d) यामध्ये हॉस्पिटलायझेशनपूर्वीच्या ३ दिवसांपर्यंत आणि हॉस्पिटलायझेशननंतरच्या १५ दिवसांच्या एक्सप्रेस जसे की निदान आणि औषधे समाविष्ट आहेत.
वरीलपैकी कोणती विधाने सत्य आहेत/आहेत ?
१) a आणि b फक्त २) a, b आणि c फक्त ३) b, c आणि d फक्त ४) a, c आणि d फक्त

- 46) Consider the following statements in context to PMJAY Scheme :
- It is World's largest Health Insurance Scheme, fully financed by the Government.
 - It provides cashless access to all citizens to health care services with restrictions on family size, age or gender.
 - It provides cover of Rs.5 lakh per family per year for secondary and tertiary care hospitalisation access at empanelled public or private hospital in India.
 - It covers upto 3 days of pre hospitalisation and 15 Days post hospitalisation express such as diagnostics and medicines.

Which of the above statements is/are true ?

- 1) a and b only 2) a, b and c only 3) b, c and d only 4) a, c and d only

- ४७) २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पात खालीलपैकी कोणते प्राधान्यक्रम आहेत ?

- अ) सर्वसमावेशक विकास ब) हरित वाढ
क) युवा शक्ती ड) आर्थिक क्षेत्र

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ड २) ब आणि क ३) अ आणि ब ४) अ, ब, क आणि ड

- 47) Which of the following are priorities of budget 2023-24 ?

- a) Inclusive development b) Green growth
c) Youth power d) Financial sector

Answer Options :

- 1) a and d 2) b and c 3) a and b 4) a, b, c and d

- ४८) खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने अयोग्य आहे/त ?

- अ) युटीजीएसटी, केंद्र सरकार आणि केंद्रशासित प्रदेश सरकारांद्वारे गोळा केले जातात
ब) आयजीएसटी, केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे गोळा करतात

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त अ अयोग्य आहे २) फक्त ब अयोग्य आहे.
३) दोन्ही अ आणि ब अयोग्य आहेत ४) वरीलपैकी नाही

- 48) Which of the following statement/s is/are incorrect ?

- a) UTGST, is collected by Central Government and Union Territory Governments.
b) IGST, is collected by Central Government and State Governments.

Answer Options :

- 1) Only a is incorrect 2) Only b is incorrect
3) Both a and b are incorrect 4) None of the above

- ४९) पीक विविधीकरण कार्यक्रम २०१३-१४ पासून ची उपयोजना म्हणून राबविण्यात आला.

- १) ऑपरेशन ग्रीन्स २) राष्ट्रीय कृषि विकास योजना
३) एक जिल्हा एक उत्पादन ४) भारतीय प्राकृतिक कृषि पद्धती योजना

- 49) Crop Diversification Programme was implemented since 2013-14 as a sub-scheme of

- 1) Operation Greens 2) Rashtriya Krishi Vikas Yojana
3) One District One Product 4) Bharatiya Prakritik Krishi Pandhati Programme

- ५०) २०२१-२२ दरम्यान एम-३ (M₃) मध्ये समाविष्ट आहेत.
अ) पोस्ट ऑफिस बचत बँक ठेवी. ब) पोस्ट ऑफिसच्या एकूण ठेवी
क) बँकाकडील मुदत ठेवी ड) बँकांकडील मागणी ठेवी
- पर्यायी उत्तरे :**
१) अ, ब आणि क २) क आणि ड ३) अ, ब आणि ड ४) वरीलपैकी सर्व
- 50) During 2021-22, Mg included
a) Post Office Saving Bank Deposit b) Total Post Office Deposits
c) Time Deposits with Banks d) Demand Deposits with Banks
- Answer Options :**
1) a, b and c 2) c and d 3) a, b and d 4) all of the above
- ५१) उज्वल डिस्कॉम अॅशुरन्स योजना कोणी सुरू केली ?
१) केंद्र सरकार २) राज्य सरकार
३) महाराष्ट्र विद्युत बोर्ड ४) जीवन विमा निगम
- 51) Who launched Ujwal Discom Assurance Yojana ?
1) Central Government 2) State Government
3) Maharashtra Electricity Board 4) Life Insurance Corporation
- ५२) खालील विधाने विचारात घ्या :
a) एप्रिल-नोव्हेंबर २०२१ मध्ये भारतातून सर्वाधिक निर्यात यूएसए, युएई आणि चीन या देशांना झाली होती.
b) याच काळात चीन, यूएई आणि यूएसए हे भारतााठी सर्वात मोठे आयात स्रोत होते.
वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहे/आहेत ?
- पर्यायी उत्तरे :**
१) फक्त (a) २) फक्त (b) ३) दोन्ही (a) आणि (b) ४) वरीलपैकी नाही
- 52) Consider the following statements :
a) During April-November 2021, the highest exports from India were to USA, UAE and China.
b) During the same period China, UAE and USA were the largest import sources for India.
Which of the statements given above is/are correct ?
1) Only(a) 2) Only (b) 3) Both (a) and (b) 4) None of the above
- ५३) २०२१ साली स्कील लोट्टो सोल्यूशन्स विरुद्ध केंद्र सरकार या खटल्यात सर्वोच्च न्यायालयाचा निकाल खालीलप्रमाणे घेण्यात आला
१) लॉटरीच्या विक्रीवर जीएसटी लादणे कायम ठेवले
२) माहितीचा अधिकार कायदा २००५ च्या अर्जावर न्यायालयीन नोंदी मिळविण्यासाठी प्रतिबंधित केले.
३) अविवाहित हिंदू मुलगी तिचे लग्न होईपर्यंत तिच्या वडिलांकडून भरणपोषणाचा दावा करू शकते.
४) पदोन्नतीच्या बाबतीत अनुसूचित जाती/जमातींसाठी आरक्षण देण्यास राज्य बांधील नाही.
- 53) Supreme Court judgement in Skill Lotto Solutions v. Union of India, AIR 2021 SC 366 it has been held as under..... Select correct option.
1) Upheld the imposition of GST on the sale of lotteries
2) Restricted the application of the Right to Information Act, 2005 when it came to obtaining court court records
3) Held that an unmarried Hindu daughter can claim maintenance from her father till she is married.
4) Held that State is not bound to make reservation for SCs/STs in matters of promotion.

- ५४) राष्ट्रीय मागासवर्गीय वित्त आणि विकास महामंडळ खालील द्वारे नियंत्रित केले जाते:
- १) सामाजिक न्याय आणि अधिकारिता मंत्रालय
 - २) ग्रामीण विकास मंत्रालय
 - ३) सांस्कृतिक मंत्रालय
 - ४) अल्पसंख्याक व्यवहार मंत्रालय
- 54) The National Backward Classes Finance and Development Corporation is regulated by :
- 1) Ministry of Social Justice and Empowerment
 - 2) Ministry of Rural Development
 - 3) Ministry of Culture
 - 4) Ministry of Minority Affairs
- ५५) अबकारी शुल्क कायदा १९५५ नुसार, अल्कोहोलयुक्त तयारीच्या बंधपत्रित कारखानदारीच्या बाबतीत परवाना देणारा अधिकारी कोण आहे?
- १) उत्पादन शुल्क अधिकारी
 - २) औषध निरीक्षक
 - ३) अंमली पदार्थ अधिकारी
 - ४) उत्पादन शुल्क आयुक्त
- 55) According to the Excise Duties Act 1955 , who is the licensing authority in the case of bonded manufactory of alcoholic preparations ?
- 1) Excise Officer
 - 2) Drug Inspector
 - 3) Narcotic Officer
 - 4) Excise Commissioner
- ५६) आधी निर्जंतुकीकरण केलेल्या कंटेनरमध्ये सीलबंद केल्याशिवाय कोणत्या शेड्यूलमध्ये औषधे विकली जातील किंवा विक्रीसाठी ऑफर केली जातील हे निर्दिष्ट केले आहे.
- १) अनुसूची - A
 - २) अनुसूची - B
 - ३) अनुसूची - C
 - ४) अनुसूची - छ
- 56) Drugs specified in which schedule shall be sold or offered for sale unless it has sealed in a previously sterilized container.
- 1) Schedule A
 - 2) Schedule B
 - 3) Schedule C
 - 4) Schedule N
- ५७) औषध आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा - १९४० नुसार, कोणत्या अनुसूचीमध्ये सूचीबद्ध औषधांना औषधांच्या आयातीशी संबंधित तरतुदीमधून सूट देण्यात आली आहे?
- १) अनुसूची - A
 - २) अनुसूची - B
 - ३) अनुसूची - D
 - ४) अनुसूची - Y
- 57) According to the Drugs and Cosmetics Act - 1940, drugs listed in which Schedule are exempted from the provisions related to import of drugs ?
- 1) Schedule A
 - 2) Schedule B
 - 3) Schedule D
 - 4) Schedule Y
- ५८) अंमली पदार्थ आणि सायकोट्रॉपिक पदार्थ कायदा - १९८५ च्या कोणत्या शेड्यूलमध्ये निर्दिष्ट केलेली औषधे आणि पदार्थ सामान्यतः भारतामध्ये आयात आणि निर्यात करण्यास प्रतिबंधित आहेत?
- १) अनुसूची I
 - २) अनुसूची II
 - ३) अनुसूची III
 - ४) अनुसूची IV
- 58) The drugs and substances specified in which schedule of the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act - 1985 are generally prohibited from importing into and exporting out of India?
- 1) Schedule I
 - 2) Schedule II
 - 3) Schedule III
 - 4) Schedule IV

- ५९) औषध आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा-१९४० नुसार, खालीलपैकी कोणत्या श्रेणीतील औषधांना भारतात आयात करण्यास मनाई आहे ?
- १) औषध तयार करणे
२) मोठ्या प्रमाणात औषध
३) सक्रिय फार्मास्युटिकल घटक
४) बनावट औषध
- 59) According to the Drugs and Cosmetics Act-1940, which of the following category of drugs is prohibited from import into India ?
- 1) Drug formulation
2) Bulk drug
3) Active pharmaceutical ingredient
4) Spurious drug
- ६०) औषध आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा-१९४० चे एम-२ शेड्यूल मध्ये नमूद उत्पादनासाठी कारखाना परिसर आवश्यक आहे.
- १) होमिओपॅथिक
२) कॉस्मेटिक उत्पादने
३) वैद्यकीय उपकरणे
४) सर्जिकल ड्रेसिंग
- 60) Schedule M-II of the Drugs and Cosmetics Act-1940 deals with requirement of factory premises for manufacturing of
- 1) Homeopathic
2) Cosmetic products
3) Medical devices
4) Surgical dressings
- ६१) औषध उत्पादने ही योग्य त्या गुणवत्ता मानकांनुसार सातत्याने उत्पादित आणि नियंत्रित केली जातात याची खात्री करण्यासाठी संदर्भात एक प्रणाली आहे.
- १) चांगली क्लिनिकल प्रॅक्टिस
२) चांगली प्रयोगशाळा
३) चांगली उत्पादन प्रक्रिया
४) उत्तम वितरण नियमावली
- 61) is a system for ensuring that drug products are consistently produced and controlled according to quality standard.
- 1) Good Clinical Practice
2) Good Laboratory Practice
3) Good Manufacturing Practice
4) Good Dispensing Practice
- ६२) २०२३ मधील महाराष्ट्र राज्याच्या अर्थसंकल्पामध्ये कोणत्या महामंडळाची स्थापना करण्याची घोषणा करण्यात आली ?
- अ) राजे उमाजी नाईक आर्थिक विकास महामंडळ
ब) मराठवाडा दुग्ध विकास महामंडळ
क) जगदज्योती महात्मा बसवेश्वर आर्थिक विकास महामंडळ
ड) संत काशिबा गुरव युवा आर्थिक विकास महामंडळ
- पर्यायी उत्तरे :**
- १) फक्त अ आणि ड
२) फक्त अ, क आणि ड
३) फक्त ब, क आणि ड
४) फक्त ब आणि क
- 62) In the Budget 2023 of Maharashtra State, which Corporations was announced to be established ?
- A) Raje Umaji Naik Economic Development Corporation.
B) Marathwada Milk Development Corporation.
C) Jagadajyoti Mahatma Basaveshwar Economic Development Corporation.
D) Saint Kashiba Gurav Youth Economic Development Corporation.
- Answer Options :**
- 1) Only A and D
2) Only A, C and D
3) Only B, C and D
4) Only B and C

(४) वैज्ञानिक घटना

- * आविष्कार, आयसीटी, अवकाशविज्ञान, वैज्ञानिक संस्था व संशोधक, जैवतंत्रज्ञान, रोगविज्ञान
- १) खालीलपैकी कोणत्या महिन्यात पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांनी युनिफाइड लॉजिस्टिक इंटरसेस प्लॅटफॉर्म (ULIP) लॉंच केले ?
१) सप्टेंबर २०२२ २) ऑक्टोबर २०२२ ३) नोव्हेंबर २०२२ ४) डिसेंबर २०२२
- 1) In which of the following months was the Unified Logistics Interace Platoform (ULIP) launched by Prime Minister Shri Narendra Modi ?
1) September 2022 2) October 2022 3) November 2022 4) December 2022
- २) कोव्हिड-१९ या माहामारीचा पहिला रुग्ण भारतामध्ये केव्हा व कोठे आढळला ?
१) ३० जानेवारी २०२०, केरळ २) ३१ डिसेंबर २०१९, केरळ
३) ३० जानेवारी २०२०, गोवा ४) ३१ डिसेंबर २०१९, गोवा
- 2) When and where was the first patient of Covid-19 epidemic found in India ?
1) 20th January 2020, Kerala 2) 31st December 2019, Kerala
3) 30th January 2020, Goa 4) 31st December 2019, Goa
- ३) भारतीय फार्माकोपियाची पहिली आवृत्ती मध्ये प्रसिद्ध केली गेली.
१) १९५५ २) १९५६ ३) १९५७ ४) १९५८
- 3) The first edition of Indian pharmacopoeia was brought out in
1) 1955 2) 1956 3) 1957 4) 1958
- ४) ३१ डिसेंबर २०२२ रोजी भारतातील जीवाश्म इंधनापासून एकूण वीज निर्मिती आहे:
१) ४६,८५० मेगावाट २) १,६७,७५० मेगावाट ३) १,७४,५३० मेगावाट ४) २,३५,८०९ मेगावाट
- 4) Total electricity produce from fossil fuels in India, as on 31 December 2022 is :
1) 46,850 megawatts 2) 1,67,750 megawatts
3) 1,74,530 megawatts 4) 2,35,809 megawatts
- ५) विखंडन प्रक्रियेसाठी आविष्कार अणुभट्टीमध्ये वापरले जाणारे अणुइंधन म्हणून खालीलपैकी कोणता पर्याय चुकीचा आहे ?
१) थोरियम-२३२ २) युरेनियम-२३३ ३) कॅडमियम-२५३ ४) प्लुटोनियम-२३९
- 5) Which of the following options is INCORRECT as a nuclear fuel used in a nuclear reactor for the fission process ?
1) Thorium-232 2) Uranium-233 3) Candmium-253 4) Plutonium-239
- ६) काचेची भांडी, संदंश, कात्री निर्जंतुक करण्यासाठी राखण्याचा शिफारस केलेला कालावधी आणि तापमानआहे.
१) ४५ मिनिटांसाठी १२०°C २) ६० मिनिटांसाठी १६०°C
३) ७.५ मिनिटांसाठी १८०°C ४) ३० मिनिटांसाठी १८०°C
- 6) The recommended holding period and temperature to be maintained for sterilising glassware, forceps, scissors is
1) 120°C for 45 minutes 2) 160°C for 60 minutes
3) 180°C for 7.5 minutes 4) 180°C for 30 minutes

- १४) अर्थिंगसाठी भारतीय मानक संहिता आहे.
1) 1S 3043 2) 153403 3) 153040 4) 154030
- 14) Indian Standard Code of Practice for earthing is
1) 1S 3043 2) 153403 3) 153040 4) 154030
- १५) एलईडी लाईटचे आयुष्य पर्यंत आहे.
१) १,००० तास २) ३,००० तास ३) ४,००० तास ४) १,००,००० तास
- 15) LED light life span is upto
1) 1,000 hours 2) 3,000 hours 3) 4,000 hours 4) 1,00,000 hours
- १६) सौर सेलची कार्यक्षमता सुमारे आहे.
१) ०५% २) १५% ३) ४०% ४) ६०%
- 16) The efficiency of solar cell is about
1) 05% 2) 15% 3) 40% 4) 60%
- १७) कोविड-१९ चाचणीसाठी गोळा केलेला नमुना MOHFW मार्गदर्शक तत्वांनुसार कोणत्या तापमानाला प्रयोगशाळेत पाठवला जावा?
१) -३०°C २) -४°C ३) २ ते ८°C ४) खोलीचे तापमान
- 17) The specimen collected for COVID-19 testing should be transported to the lab at what temperature as per MOHFW guidelines ?
1) -30°C 2) -4°C 3) 2 to 8°C 4) Room temperature
- १८) प्रथम संकरित तांदूळ १९७६ मध्ये संकरित तांदूळ क्रांतीचे जनक यांनी विकसित केले होते.
१) प्रोफेसर युवान लॉंग पिंग २) डॉ. एम.एस. स्वामिनाथन
३) डॉ. नॉर्मन ई. बोरलॉंग ४) बारवाले बी.आर.
- 18) First hybrid rice was developed by..... in 1976, the father of Hybrid Rice Revolution.
1) Professor Yuvan Long Ping 2) Dr. M.S. Swaminathan
3) Dr. Norman E. Borlaug 4) Barwale B.R.
- १९) २६ एप्रिल १९८६ रोजी झालेल्या अणुऊर्जा प्रकल्पाच्या दुर्घटनेत, प्रणालीचे नियमित २०-सेकंद बंद पडणे ही विद्युत उपकरणांची आणखी एक चाचणी असल्याचे दिसत होते, परंतु सात सेकंदांनंतर, प्रणाली/लाटेने रासायनिक स्फोट घडवून आणला ज्याने जवळजवळ ५२० धोकादायक रेडिओन्यूक्लाइड्स वातावरणात सोडले.
१) चेरनोबिल २) सेवेसो, इटली
३) कॅलिफोर्निया ४) फुकुशिमा
- 19) In the Nuclear Power Plant disaster on 26th April 1986, a routine 20-second shut down of the system seemed to be another test of the electrical equipment, but seven seconds later, a surge created a chemical explosion that released nearly 520 dangerous radionuclides into the atmosphere.
1) Chernobyl 2) Seveso, Italy
3) California 4) Fukushima

- २०) जळलेल्या रुग्णाच्या पुनरुत्थानासाठी सामान्यतः वापरले जाणारे कोलाईड द्रवआहे.
१) रिंगर लॅक्टेट
२) डेक्स्ट्रोस सलाईन
३) मानवी अल्ब्युमिन सोल्यूशन (HAS)
४) सामान्य सलाईन
- 20) The commonly used colloid fluid for resuscitation in a burns patient is
1) Ringer's lactate
2) Dextrose saline
3) Human Albumin Solution (HAS)
4) Normal saline
- २१) मध्य प्रदेशातील भोपाळ शहरात ३ डिसेंबर १९८४ रोजी झालेली भोपाळ आपत्ती रासायनिक गळती युनियन कार्बाइडच्या भारतीय उपकंपनीच्या मालकीच्या प्लांटमधून होती.
१) इथाइल मर्कॅप्टन
२) मिथिलीन डायऑक्साइड
३) मिथाइल आयसोसायनेट
४) सल्फ्यूरिक ॲसिड
- 21) The Bhopal disaster chemical leak that took place on 3rd December 1984 in the city of Bhopal, Madhya Pradesh, was from the plant, owned by the Indian Subsidiary of Union Carbide.
1) ethyl mercaptan
2) methylene dioxide
3) methyl isocyanate
4) sulphuric acid
- २२) हेल्थकेअर प्रोफेशनल आणि साथीच्या इन्फ्लूएंझा A (H1N1) च्या संशयित किंवा पुष्टी झालेल्या प्रकरणाच्या जवळच्या संपर्कातील केमोप्रोफिलेक्सिससाठी निवडलेले औषध आहे
१) झानामिवीर
२) ओसेल्टामिवीर
३) रिबाविरिन
४) अमांटाडीन
- 22) The drug of choice for chemoprophylaxis to healthcare professional and close contacts of suspected or confirmed case of pandemic influenza A (H1N1) is
1) Zanamivir
2) Oseltamivir
3) Ribavirin
4) Amantadine
- २३) खाली वर्ग I रेसिड्यूअल सॉल्व्हेंटचे उदाहरण दिले आहे, जे हर्बल तयारीच्या निर्मिती आणि प्रक्रियेमध्ये टाळले पाहिजे.
१) मिथेनॉल
२) हेक्सेन
३) इथेनॉल
४) बेंझिन
- 23) Below is an example for Class I residual solvent, which needs be avoided in the manufacturing and processing of herbal preparations.
1) Methanol
2) Hexane
3) Ethanol
4) Benzene
- २४) खालील जुळवा :
विविधता / हायब्रीड पिकाचे नाव
a) TAKPS-5 I) भुईमूग
b) NIAW 3624 II) ज्वारी
c) PU-0609-43 III) ब्रेड गहू
d) K-1812 IV) उडीदबीन
V) व्ही. झम गहू
- पर्यायी उत्तरे :
(a) (b) (c) (d)
1) (ii) (v) (iii) (iv)
2) (i) (v) (iv) (ii)
3) (iii) (v) (iv) (i)
4) (ii) (iii) (iv) (i)

24) Match the following :

Variety/Hybrid	Crop Name
a) TAKPS-5	I) Groundnut
b) NIAW 3624	II) Sorghum
c) PU-0609-43	III) Bread Wheat
d) K-1812	IV) Urdbean
	V) Drum Wheat

Answer options:

	(a)	(b)	(c)	(d)
1)	(ii)	(v)	(iii)	(iv)
2)	(i)	(v)	(iv)	(ii)
3)	(iii)	(v)	(iv)	(i)
4)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)

२५) पँटाव्हॅलेंट लस खालीलपैकी कोणत्या रोगापासून संरक्षण देते ?

- १) डिप्थीरिया, पेट्र्युसिस, क्षयरोग, गोवर आणि हिपॅटायटीस बी
- २) डिप्थीरिया, पेट्र्युसिस, टिटॅनस, हिपॅटायटीस बी आणि एचआयबी
- ३) डिप्थीरिया, पेट्र्युसिस, गोवर, हिपॅटायटीस बी आणि रुबेला
- ४) डिप्थीरिया, पेट्र्युसिस, गोवर, हिपॅटायटीस बी आणि एचआयबी.

25) Pantavalent vaccine provides protection against which of the following disease ?

- 1) Diphtheria, Pertussis, Tuberculosis, Measles and Hepatitis B
- 2) Diphtheria, Pertussis, Tetanus, Hepatitis B and Hib
- 3) Diphtheria, Pertussis, Measles, Hepatitis B and Rubella
- 4) Diphtheria, Pertussis, Measles, Hepatitis B and Hib.

२६) " लंपी प्रोव्हॅक्सीन " तंत्रज्ञानाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे/आहेत ?

- a) ICAR-NRCE इन्क्रिन्स आणि ICAR-IVRI इजाथागर यांनी विकसित केले आहे
- b) एलएसडी विरुद्ध प्राण्यांच्या रोगप्रतिबंधक लसीकरणासाठी वापरला जातो
- c) लसीकरणाच्या एका डोसनंतर एलएसडीपासून दीर्घायुष्य संरक्षण देते
- d) IVBP पुणे यांना व्यावसायिक उत्पादनासाठी सुपूर्द केले आहे

पर्यायी उत्तरे :

- १) फक्त a आणि d
- २) फक्त b
- ३) फक्त c
- ४) फक्त d

26) Which of the following statement/s is/are incorrect regarding "Lumpi-Pro Vaccine" technology?

- a) is developed by ICAR-NRCE equines and ICAR-IVRI Izathagar
- b) is used for the prophylactic immunization of animals against LSD
- c) gives long life protection against LSD after single dose of immunization
- d) is handed over for commercial production to IVBP Pune

Answer options :

- 1) a and d only
- 2) b only
- 3) c only
- 4) d only

२७) खालीलपैकी कोणत्या दिव्याचे सरासरी आयुष्य सर्वाधिक आहे ?

- १) सोडियम व्हेपर दिवा
- २) पारा वाफेचा दिवा
- ३) इन्कॅन्डेन्सेंट दिवा
- ४) फ्लोरोसेंट दिवा

27) Average life of which of the following lamp is highest ?

- 1) Sodium vapour lamp
- 2) Mercury vapour lamp
- 3) Incandescent lamp
- 4) Fluorescent lamp

- २८) आरोग्य सेवा प्रणालीमध्ये प्रतिबंधात्मक, उपचारात्मक आणि प्रोत्साहनात्मक, उपचारात्मक आणि प्रोत्साहनात्मक सेवेचे इष्टतम युनिट कोणते आहे ?
१) पर्याप्तता २) उपलब्धता ३) सर्वसमावेशकता ४) योग्यता
- 28) What is the optimum unit of preventive, curative and promotive, curative and promotive service in Health Care System ?
1) Adequacy 2) Availability 3) Comprehensiveness 4) Appropriateness
- २९) WHO द्वारे आरोग्य सेवेतील कृत्रिम बुद्धिमत्तेसंदर्भात जारी केलेली तत्वाबाबत खालीलपैकी कोणते तत्व खरे आहे ?
a) मानवी शरीर रचना संरक्षण
b) मानवी कल्याण, सुरक्षितता आणि सार्वजनिक हित यांना प्रोत्साहन देणे
c) पारदर्शकता, स्पष्टीकरण आणि सुगमता सुनिश्चित करणे
d) अनन्यता आणि असमानता सुनिश्चित करणे
- पर्यायी उत्तरे :**
१) a फक्त २) a आणि b फक्त ३) a, b आणि c ४) फक्त d
- 29) Principles issued by WHO artificial intelligency in health. Which of the following principles are true ?
a) Protecting human anatomy
b) Promoting human well being, safety and public interest
c) Ensuring transparency, explainability and intelligibility
d) Ensuring exclusiveness and inequality
- Answer Options :**
1) a only 2) a and b only 3) a, b and c 4) d only
- ३०) अणुऊर्जा निर्मिती केंद्राच्या खालीलपैकी कोणत्या घटकामध्ये इंधन असते आणि सर्व आण्विक कचरा उत्पादनांवर आण्विक साखळी प्रतिक्रिया असते ?
१) स्टीम जनरेशन युनिट २) टर्बाइन आणि जनरेटर ३) अणुभट्टी ४) कूलिंग टॉवर
- 30) Which of the following components of a nuclear power generation station contains the fuel and has a nuclear chain reaction with all of the nuclear waste products ?
1) Steam generation unit 2) Turbine and generator
3) Nuclear reactor 4) Cooling tower
- ३१) अनुराधा भसीन विरुद्ध युनियन ऑफ इंडियाच्या केसमध्ये असे म्हटले आहे की:
१) जीवनाचा मूलभूत अधिकार ट्रायल केंद्रांनाही उपलब्ध आहे.
२) भारतीय सैन्यात शॉर्ट सर्व्हिस कमिशन (एसएससी) महिला अधिकारी कायमस्वरूपी कमिशन (पीसी) साठी पात्र आहेत.
३) सार्वजनिक पदांवर पदोन्नतीमध्ये आरक्षणाचा दावा करण्याचा कोणताही मूलभूत अधिकार नाही.
४) इंटरनेटवापराची उपलब्धता हा मूलभूत अधिकार आहे
- 31) The case of Anuradha Bhasin vs. Union of India holds that :
1) Fundamental right to life is available to undertrial prisoners as well.
2) Short Service Commissioned (SSC) women officers in the Indian Army are entitled to permanent commission (PC)
3) There is no fundamental right to claim reservation in promotions in public posts.
4) Access to Internet is a Fundamental Right

- ३२) मोटार वाहन दुरुस्ती कायदा, २०१५ नुसार काही वाहनांसाठी शिकाऊ परवाना देण्यावरील निर्बंध खालील गोष्टींवर लागू होत नाहीत :
- १) सरकारी वाहने
२) ई कार्ट आणि ई रिक्शा
३) दुचाकी
४) तीनचाकी
- 32) As provide by Motor Vehicle Amendment Act, 2015 restrictions on the granting of learner's licenses for certain vehicles is not applicable to :
- 1) Government vehicles
2) E cart and E rikshaw
3) Two whellers
4) Three wheelers
- ३३) औषधे आणि सौंदर्य प्रसाधने कायदा-१९४० च्या कोणत्या अनुसूचीमध्ये सरकारी प्रयोगशाळांमध्ये औषध चाचणी/ विश्लेषणासाठी शुल्क रचना समाविष्ट आहे?
- १) अनुसूची A
२) अनुसूची B
३) अनुसूची M
४) अनुसूची Y
- 33) Which Schedule of the Drugs and Cosmetics Act-1940 contains the fees structure for Drug testing/ analysis in government-run labs ?
- 1) Schedule A
2) Schedule B
3) Schedule M
4) Schedule Y
- ३४) दुधात चरबीचे प्रमाण योग्य क्रमाने निवडा.
- १) मेंढीचे दूध < म्हशीचे दूध < शेळीचे दूध < माणसाचे दूध
२) मेंढीचे दूध > म्हशीचे दूध > गायीचे दूध = माणसाचे दूध
३) मेंढीचे दूध > म्हशीचे दूध > शेळीचे दूध > माणसाचे दूध
४) मेंढीचे दूध > म्हशीचे दूध > गार्डेचे दूध < माणसाचे दूध
- 34) Choose the correct order of fat content in the milk.
- 1) Sheep's milk < Buffalo's milk < Goat's milk < Human's milk
2) Sheep's milk > Buffalo's milk > Cow's milk = Human's milk
3) Sheep's milk > Buffalo's milk > Goat's milk > Human's milk
4) Sheep's milk > Buffalo's milk > Cow's milk < Human's milk
- ३५) 'ओक्रे' डाईचा वापर टॅटूमध्ये खालीलपैकी कोणता रंग देण्यासाठी केला जातो?
- १) काळा
२) तपकिरी
३) राखाडी
४) निळा
- 35) 'Ochre' dye is used to impart which of the following colors in tattoo marks?
- 1) Black
2) Brown
3) Grey
4) Blue
- ३६) कॅमल ब्रशने पसरलेली अॅल्युमिनियमची धूळ प्रिंटच्या सिबॅशियस स्रावाला चिकटून राहते आणि कोणत्या प्रकारच्या पृष्ठभागावरील कड्यांना ठळकपणे दाखवते?
- १) हलक्या रंगाची पृष्ठभाग
२) गडद रंगीत पृष्ठभाग
३) सच्छिद्र पृष्ठभाग
४) लवचीक पृष्ठभाग
- 36) Aluminium dust spread over with camel brush, adheres to the sebaceous secretion of the print and makes prominent the ridges over which kind of surface?
- 1) Light colored surface
2) Dark colored surface
3) Porous surface
4) Pliable surface

- ३७) खालीलपैकी सर्व इथिलीन ऑक्साईडची वैशिष्ट्ये आहेत.
१) हा १०.७°C च्या उकळत्या बिंदूसह अत्यंत भेदक वायू आहे.
२) हे प्रथिन रेणूंमध्ये अमिनो, कार्बोक्सिल, हायड्रॉक्सिल आणि सल्फाहायड्रिल गटांचे अल्कायलेट करून कार्य करते.
३) हे खोल्या धुण्यासाठी सर्वात योग्य आहे.
४) हे विशेषतः हृदय- फुफ्फुस मशीन, श्वसन यंत्र, यांच्या निर्जंतुकीकरणासाठी वापरले जाते.
- 37) ALL of the following are characteristics of Ethylene oxide EXCEPT :
1) It is a highly penetrating gas with a boiling point of 10.7°C.
2) It acts by alkylating the amino, carboxyl, hydroxyl and sulfhydryl groups in protein molecules.
3) It is most suitable for fumigating rooms.
4) It is especially used for sterilising heart – lung machines, respirators.
- ३८) खालीलपैकी डाईज अॅनिलिन गटाशी संबंधित नाही.
१) चमकदार हिरवा २) मॅलाकाइट हिरवा ३) क्रिस्टल व्हायोलेट ४) प्रोफ्लेव्हिन
- 38) ALL of the following belongs to Aniline group of dyes EXCEPT:
1) Brilliant green 2) Malachite green 3) Crystal violet 4) Proflavine
- ३९) खालीलपैकी सर्वात उष्णता प्रतिरोधक पेशी आहेत.
१) मायकोबॅक्टेरिया २) ब्रुसेला
३) क्लोस्ट्रिडिअम बोटुलिनम ४) स्टॅफिलोकोकस ऑरिस
- 39) The most heat resistant cells among the following is
1) Mycobacteria 2) Brucella
3) Clostridium Botulinum 4) Staphylococcus aureus
- ४०) ओलसर उष्णता निर्जंतुकीकरणाची परिणामकारकता वापरून निर्धारित केली जाते.
१) बॅसिलस स्टीरोथर्मोफिलसचे बीजाणू २) क्लोस्ट्रिडिअम बोटुलिनमचे बीजाणू
३) पोलिओ विषाणू ४) हिपॅटायटीस बी विषाणू
- 40) The efficacy of moist heat sterilization is determined by using
1) Spores of Bacillus stearothermophilus 2) Spores of Clostridium Botulinum
3) Polio virus 4) Hepatitis B virus
- ४१) खालीलपैकी कोणता फॉर्मवर्क काँक्रीटीकरणासाठी वापरला जात नाही ?
१) मानक २) सार्वत्रिक ३) प्राथमिक ४) विशेष
- 41) Which of the following is not the type of formwork used for concreting ?
1) Standard 2) Universal 3) Primary 4) Special
- ४२) सूत्र हे संक्षिप्त रूप, कोविड-१९ साथीच्या रोगाचा मागोवा घेण्यासाठी वापरले जाणारे गणितीय मॉडेल, याचा अर्थ आहे
१) गंभीर, न सापडलेला, चाचणी केलेला (+ve) आणि रेकॉर्ड केलेला दृष्टीकोन
२) संवेदनाक्षम, न सापडलेला, चाचणी केलेला (+ve) आणि काढलेला दृष्टीकोन
३) संवेदनाक्षम, न तपासलेले, चाचणी केलेले (+ve) आणि पुन्हा संक्रमित दृष्टीकोन
४) गंभीर, न तपासलेले, चाचणी केलेले (+ve) आणि काढलेला दृष्टीकोन

- 42) The acronym "SUTRA", a mathematical model used for tracking of progression of COVID-19 pandemic, stands for
- 1) Serious, Undetected, Tested (+ve) and Recorded Approach
 - 2) Susceptible, Undetected, Tested (+ve) and Removed Approach
 - 3) Susceptible, Untested, Tested (+ve) and Re-infected Approach
 - 4) Serious, Untested, Tested (+ve) and Removed Approach
- ४३) गेल्या दशकात भारतात रोबोटिक शस्त्रक्रियेची अभूतपूर्व वाढ झाली. रोबोटिक शस्त्रक्रियेच्या SWOT विश्लेषणामध्ये याशिवाय काय खरे आहे.....
- १) मोठ्या प्रमाणात प्रकरणांची उपलब्धता
 - २) 'आयुष्यमान भारत' योजनेमुळे रोबोटिक शस्त्रक्रियेची संख्या कमी होईल
 - ३) प्रचंड गुंतवणूक आणि अधिक आवर्ती खर्च
 - ४) भारतातील वैद्यकीय पर्यटन वाढेल
- 43) Last decade saw an unprecedented growth of robotic surgery in India. In SWOT analysis of robotic surgery what is true except.....
- 1) Availability of large number of cases
 - 2) 'Ayushman Bharat' scheme will reduce number of robotic surgery
 - 3) Huge investment and more recurring cost
 - 4) Medical tourism in India will increase
- ४४) सुरक्षा चिन्ह फलकावरील हिरवा चौरस किंवा आयत दर्शवतो.
- १) आग प्रतिबंध
 - २) तेजस्वी धोके
 - ३) अग्निशामक उपकरणे
 - ४) सुरक्षा उपकरणे किंवा प्रथमोपचार उपकरणांची माहिती
- 44) A green square or rectangle on a safety signage board indicates
- 1) fire prevention
 - 2) radiant hazards
 - 3) firefighting equipment
 - 4) safety equipment or information about first aid equipment
- ४५) रस्ते वाहतुकीमध्ये VTS म्हणजे काय ?
- १) वाहन ट्रॅकिंग प्रणाली
 - २) वाहनांची एकूण सुरक्षा
 - ३) स्वयंसेवी प्रशिक्षण प्रणाली
 - ४) आभासी वाहतूक प्रणाली
- 45) What does VTS stand for in road transport?
- 1) Vehicle Tracking System
 - 2) Vehicle Total Safety
 - 3) Voluntary Training System
 - 4) Virtual Traffic System
- ४६) वाहनातील ADAS मध्ये समर्थन देऊ शकते.
- १) ब्रेक लावणे, अंतर राखणे आणि वाहन लेनमध्ये ठेवणे
 - २) वाहन तापमान नियंत्रण
 - ३) वाहन इंधन कार्यक्षमता नियंत्रण
 - ४) वाहनातील आवाज कमी करणे
- 46) ADAS in a vehicle can support in
- 1) applying brakes, maintaining distance and keeping vehicle in lane
 - 2) vehicle temperature control
 - 3) vehicle fuel efficiency control
 - 4) noise reduction in vehicle

(५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना

* सामाजिक सुरक्षेचे उपक्रम व पुढाकार, शैक्षणिक व आरोग्य क्षेत्रातील घटना

- १) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) मॉडेल नियम, २०१६ मध्ये अगदी अलीकडे सुधारणा करण्यात आली ?
- १) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) मॉडेल दुरुस्ती नियम, २०२२
 - २) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) मॉडेल दुरुस्ती नियम, २०२१
 - ३) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) मॉडेल दुरुस्ती नियम, २०२०
 - ४) बाल न्याय (मुलांची काळजी आणि संरक्षण) मॉडेल दुरुस्ती नियम, २०२३
- 1) Latest Amendment to the Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Model Rules, 2016 is :
- 1) Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Model Amendment Rulers, 2022
 - 2) Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Model Amendment Rulers, 2021
 - 3) Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Model Amendment Rulers, 2020
 - 4) Juvenile Justice (Care and Protection of Children) Model Amendment Rulers, 2023
- २) लिंगनिवडीवर बंदी खालीलपैकी कोणत्या द्वारे लागू करण्यात आली आहे?
- १) कलम ३ अ प्री-गर्भधारणा आणि प्री-नॅटल डायग्नोस्टिक तंत्र कायदा, १९९४
 - २) कलम २ अ प्री-कन्सेप्शन आणि प्री-नॅटल डायग्नोस्टिक तंत्र कायदा, १९९४
 - ३) कलम ८ गर्भधारणापूर्व आणि जन्मपूर्व निदान तंत्र कायदा, १९९४
 - ४) कलम ७ गर्भधारणापूर्व आणि जन्मपूर्व निदान तंत्र कायदा, १९९४
- 2) Prohibition of sex-selection has been introduced by which of the following?
- 1) Section 3 A Pre-Conception & Pre-Natal Diagnostic Techniques Act, 1994
 - 2) Section 2 A Pre-Conception & Pre-Natal Diagnostic Techniques Act, 1994
 - 3) Section 8 Pre-Conception & Pre-Natal Diagnostic Techniques Act, 1994
 - 4) Section 7 Pre-Conception & Pre-Natal Diagnostic Techniques Act, 1994
- ३) १९५३ मध्ये सुरु झालेला राष्ट्रीय मलेरिया नियंत्रण कार्यक्रम मध्ये राष्ट्रीय मलेरिया निर्मूलन कार्यक्रमात रूपांतरित झाला.
- १) १९५४
 - २) १९५८
 - ३) १९६३
 - ४) १९७२
- 3) The National Malaria Control Programme that began in 1953 was converted to National Malaria Eradication Programme in
- 1) 1954
 - 2) 1958
 - 3) 1963
 - 4) 1972
- ४) पल्स पोलिओ लसीकरण कार्यक्रमाची लक्ष्य लोकसंख्या आहे.
- १) मुले < ५ वर्षे वय
 - २) मुले > ५ वर्षे
 - ३) < १ वर्षापेक्षा कमी वयाची मुले
 - ४) शाळेत जाणारी मुले
- 4) The target population of pulse polio immunization programme is
- 1) Children < 5 years of age
 - 2) Children > 5 years of age
 - 3) Children < 1 year of age
 - 4) School going children

- ५) जर ग्लासगो कोमा स्केल (GCS) स्कोअर असेल, तर डोक्यास झालेली गंभीर दुखापत मध्यम स्वरूपाची वर्गीकृत केली जाते.
- १) LOC सह GCS १४ किंवा १५
२) GCS ९ - १३
३) GCS ३ - ८
४) GCS < ३
- 5) A head injury is classified as Moderate, if the Glasgow coma scale (GCS) score is
- 1) GCS 14 or 15 with LOC
2) GCS 9 - 13
3) GCS 3 - 8
4) GCS < 3
- ६) भारताचे रजिस्टर जनरल (SRS) च्या नमुना नोंदणी प्रणाली (RGI) बुलेटिननुसार, २०१९ मध्ये भारतात प्रति १,००० जिवंत जन्मांमागे बालमृत्यू दर (IMR) किती होता ?
- १) ८१
२) ३७
३) ३५
४) ३०
- 6) As per the Sample Registration System (SRS) Bulletin of Registrar General of India (RGI), what was the Infant Mortality Rate (IMR) in India per 1,000 live births in the year 2019 ?
- 1) 81
2) 37
3) 35
4) 30
- ७) एक २८ वर्षाची महिला एक बैठी कामगार आहे. ती ३ महिन्यांच्या मुलासह स्तनपान करणारी आई आहे. प्रतिदिन किलोकॅलरीजच्या शेतात तिला अंदाजे ऊर्जेची गरज खालीलपैकी कोणती आहे ?
- १) १५०० kcal/दिवस
२) २२५० kcal//दिवस
३) २५०० kcal//दिवस
४) २८३० kcal//दिवस
- 7) A 28 year old woman is a sedentary worker. She is a lactating mother with 3 month old child. Which of the following is her approximate energy requirement in farms of kilocalories per day ?
- 1) 1500 kcal/day
2) 2250 kcal/day
3) 2500 kcal/day
4) 2830 kcal/day
- ८) तीव्र अतिसाराच्या प्रसंगानंतर ६ महिन्यांपेक्षा कमी वयाच्या बालकांसाठी WHO आणि UNICEF द्वारे किती झिंक सप्लिमेंटची शिफारस केली जाते ?
- १) १० दिवसांसाठी दररोज २० मिलीग्राम
२) १० दिवसांसाठी दररोज १० मिलीग्राम
३) ७ दिवस ५ मिग्रॅ प्रतिदिन
४) ७ दिवस ६ मिग्रॅ प्रतिदिन
- 8) How much zinc supplement is recommended by WHO and UNICEF for infants less than 6 months of age after an episode of acute diarrhoea ?
- 1) 20 mg per day for 10 days
2) 10 mg per day for 10 days
3) 5 mg per day for 7 days
4) 6 mg per day for 7 days
- ९) अॅनिमिया मुक्त भारत अंतर्गत किशोरवयीन मुलांना कोणत्या वारंवारतेने लोह पूरक आहार दिला जातो ?
- १) IFA टॅब्लेट (६० mg घटक लोह + ५०० mcg फॉलिक ॲसिड) साप्ताहिक
२) IFA टॅब्लेट (१०० mg घटक लोह + ५०० mcg फॉलिक ॲसिड) दर महिन्याला
३) दररोज १ IFA टॅब्लेट
४) वरीलपैकी काहीही नाही
- 9) Under Anaemia Mukta Bharat which iron supplementation is given to adolescents with what frequency ?
- 1) IFA tablet (60 mg elements iron + 500 mcg Folic Acid) weekly
2) IFA tablet (100 mg elemental iron + 500 mcg Folic Acid) every month
3) Daily 1 IFA tablet
4) None of the above

- १०) WHO च्या मते गरोदरपणात अशक्तपणा म्हणजे हिमोग्लोबिन ग्रॅम/१०० ml किंवा त्याहून कमी असताना.
१) ९ ग्रॅम/१०० मिली २) १० ग्रॅम/१०० मिली ३) ११ ग्रॅम/१०० मिली ४) १२ ग्रॅम/१०० मिली
- 10) According to WHO anaemia in pregnancy is when the haemoglobin is gms/100 ml or less.
1) 9 gms/100 ml 2) 10 gms/100 ml 3) 11 gms/100 ml 4) 12 gms/100 ml
- ११) एक सामुदायिक आरोग्य केंद्र लोकसंख्येचा समावेश करते.
१) ३,००,०००-५,००,००० २) ८०,०००-१,२०,०००
३) ५०,०००-७०,००० ४) २०,०००-३०,०००
- 11) One Community Health Centre covers a population of
1) 3,00,000-5,00,000 2) 80,000-1,20,000
3) 50,000-70,000 4) 20,000-30,000
- १२) अल्गोर मॉर्टिस ही पोस्टमॉर्टेम घटना कोणाच्या तत्वांवर आधारित आहे?
१) वॉल्थर नेन्स्ट २) डॉ. के. एस. नारायण रेड्डी
३) रुडॉल्फ क्लॉशियस ४) सर आयझॅक न्यूटन
- 12) Algor Mortis, a post-mortem phenomena is based on the principles laid down by whom?
1) Walther Nernst 2) Dr. K. S. Narayan Reddy
3) Rudolf Clausius 4) Sir Isaac Newton
- १३) २०२२ मध्ये आयोजित अखिल भारतीय राजभाषा परिषदेचे यजमान कोणते शहर आहे ?
१) सुरत २) अहमदाबाद ३) मुंबई ४) पुणे
- 13) Which city is the host of 'All-India Official Language Conference' held in 2022 ?
1) Surat 2) Ahmadabad 3) Mumbai 4) Pune
- १४) २०११ च्या जनगणनेनुसार, भारतीय राज्यांचा लोकसंख्या शेकडा प्रमाणानुसार कोणता चढता क्रम योग्य आहे?
१) पंजाब - आसाम - छत्तीसगढ - हरियाणा
२) पंजाब - छत्तीसगढ - आसाम - हरियाणा
३) छत्तीसगढ - हरियाणा - पंजाब - आसाम
४) हरियाणा - छत्तीसगढ - पंजाब - आसाम
- 14) As per 2011 Census, which ascending order of states as per percentage population in India is correct?
1) Punjab — Assam — Chhattisgarh — Haryana
2) Punjab — Chhattisgarh — Assam — Haryana
3) Chhattisgarh — Haryana — Punjab — Assam
4) Haryana — Chhattisgarh — Punjab — Assam
- १५) पुढील विधानांचा विचार करा :
विधान (I) : महिला आणि बालके यांना एकात्मिक लाभ देण्यासाठी मिशन शक्ती योजना सुरु करण्यात आली.
विधान (II) : २०२२-२३ या वर्षाकरिता 'मिशन वात्सल्यसाठी' रु. २,४७२ कोटी इतकी तरतूद करण्यात आली.
पर्यायी उत्तरे :
१) विधाने (II) बरोबर आहे, चूक आहे २) विधान (I) बरोबर आहे, (II) चूक आहे.
३) दोन्ही विधाने चूक आहेत ४) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत

- २६) राष्ट्रीय कुष्ठरोग निर्मूलन कार्यक्रमांतर्गत वर अधिक भर दिला जात आहे.
१) नवीन प्रकरणांचा शोध
२) अपंगत्व प्रतिबंध आणि वैद्यकीय पुनर्वसन
३) उपचार पूर्ण करणे
४) रुग्णांना आर्थिक सहाय्य प्रदान करणे
- 26) Under National leprosy Eradication Programme more emphasis is being given on
1) Detection of new cases
2) Disability prevention and medical rehabilitation
3) Completion of treatment
4) Providing financial support to patients
- २७) खालीलपैकी कोणते SAFE मध्ये गोळा केले जात नाही?
१) बुक्कल स्वॅब
२) गुदद्वारासंबंधीचा घासणे
३) नखे स्कॅपिंग
४) केसांचा कंघी
- 27) Which one of the following is NOT collected in SAFE?
1) Buccal swab
2) Anal swab
3) Nail scrapings
4) Hair combings
- २८) हायपरएक्सटेंशन – हायपरफ्लेक्शन इजा आहे:
१) जेफरसनचे फ्रॅक्चर
२) हॅंगमॅनचे फ्रॅक्चर
३) बर्किंग
४) व्हिपलॅश
- 28) Hyperextension - hyperflexion injury is:
1) Jefferson's fracture
2) Hangman's fracture
3) Burking
4) Whiplash
- २९) टॅनरची प्रतवारी वर आधारित आहे.
१) वांशिक भेदभाव
२) वय परिपक्वता
३) लिंग भिन्नता
४) लैंगिक परिपक्वता
- 29) Tanner's grading is based on
1) Racial differentiation
2) Age maturation
3) Sex differentiation
4) Sexual maturation
- ३०) पोस्ट-मॉर्टम दरम्यान आढळून येणारी रायगर मॉर्टिस हे खालीलपैकी कोणत्या प्रक्रियेपेक्षा वेगळे आहे?
१) कॅडेव्हरिक उबळ
२) उष्णता कडक होणे
३) थंड कडक होणे
४) उबदार कडक होणे
- 30) Which of the following stands out of the differential diagnosis to the post-mortem phenomena of Rigor Mortis?
1) Cadaveric spasm
2) Heat stiffening
3) Cold stiffening
4) Warm stiffening
- ३१) वातावरणातील परिस्थितीशी संबंधित गोल्डीलॉक्सची घटना खालीलपैकी कोणत्या निर्मितीसाठी आवश्यक आहे?
१) दुय्यम विश्रांती
२) कॅडेव्हरिक स्पॅझम
३) अँडिपोसेर
४) लिव्हर मॉर्टिस
- 31) Goldilocks phenomenon in regard to atmospheric conditions are required for the formation of which of the following?
1) Secondary Relaxation
2) Cadaveric Spasm
3) Adipocere
4) Livor Mortis
- ३२) खालीलपैकी कोणती विशिष्ट रचना सुशोभित प्रक्रियेमध्ये वापरली जात नाही?
१) संरक्षक
२) बफर
३) कोरडे करणारे एजंट
४) परफ्यूम
- 32) Which of the following is NOT a typical composition used in embalming procedures?
1) Preservative
2) Buffer
3) Drying agent
4) Perfume

- ३३) RCH कार्यक्रमांतर्गत प्रमुख हस्तक्षेपांमध्ये वगळता सर्व समाविष्ट आहेत :
- १) अत्यावश्यक प्रसूती काळजी
 - २) लसीकरण
 - ३) मुलांमध्ये अशक्तपणा प्रतिबंध आणि नियंत्रण
 - ४) वृद्धांमधील असंसर्गजन्य रोगांचे प्रतिबंध
- 33) The major interventions under RCH programme includes ALL EXCEPT :
- 1) Essential obstetrics care
 - 2) Immunization
 - 3) Prevention and control of anemia in children
 - 4) Prevention of non-communicable diseases in elderly
- ३४) प्रवेशाचे मार्ग, ऑपरेशन थिएटर आणि प्रयोगशाळा यांसारख्या बंदिस्त भागांचे निर्जंतुकीकरण वापरून केले जाते.
- १) इन्फ्रारेड विकिरण
 - २) अतिनील किरणे
 - ३) उच्च ऊर्जा इलेक्ट्रॉन विकिरण
 - ४) गामा विकिरण
- 34) Disinfection of enclosed areas such as entry ways, Operation theatres and laboratories are done by using
- 1) Infrared radiation
 - 2) Ultraviolet radiation
 - 3) High energy electron radiation
 - 4) Gamma radiation
- ३५) जन्मजात सिफिलिसच्या संशयित प्रकरणांमध्ये 'हचिन्सन त्रयड' मध्ये अपवाद वगळता सर्व समाविष्ट आहेत :
- १) मोठ्या अंतरावर असलेले 'पेग' आकाराचे दात
 - २) न्यूरोनल बहिरेपणा
 - ३) इंटरस्टिशियल केरायटिस
 - ४) केराटोनस
- 35) The 'Hutchinson's triad' in suspected cases of congenital syphilis includes ALL EXCEPT :
- 1) Widely spaced 'Peg' shaped teeth
 - 2) Neuronal deafness
 - 3) Interstitial keratitis
 - 4) Keratonus
- ३६) नायजेलच्या सूत्रावर आधारित, प्रसूती मुख्यतः _____ पासून सुरु होते.
- १) अपेक्षित तारीख
 - २) दोन्ही बाजूला १ आठवडा
 - ३) २ आठवडे आधी आणि १ आठवडा नंतर
 - ४) ४२ आठवड्यात
- 36) Based on Naegle's formula, labour starts mostly on _____.
- 1) The expected date
 - 2) 1 week on either side
 - 3) 2 weeks earlier and 1 week later
 - 4) At 42 weeks
- ३७) कोणती संस्था 'अॅन्यूपल स्टेटस ऑफ एज्युकेशन' (ASER) रिपोर्ट प्रसिद्ध करते ?
- १) नीती आयोग
 - २) प्रथम
 - ३) ऑक्सफॅम इंटरनॅशनल
 - ४) युनिसेफ
- 37) Which institution release the 'Annual Status of Education Report' (ASER) ?
- 1) Niti Aayog
 - 2) Pratham
 - 3) Oxfam International
 - 4) UNICEF

३८) NABH (रुग्णालयासाठी राष्ट्रीय मान्यता मंडळ) बाबत काय सत्य नाही ?

- i) हे भारतीय गुणवत्ता परिषदेचे घटक मंडळ आहे
- ii) मानके फक्त खाजगी रुग्णालयांना लागू आहेत
- iii) ही एक वेळची प्रक्रिया आहे
- iv) मानके रुग्णांची सुरक्षा आणि दर्जेदार काळजी यावर लक्ष केंद्रित करतात

पर्यायी उत्तरे :

- १) i आणि ii २) ii आणि iii ३) ii आणि iv ४) i आणि iv

38) What are not true regarding NABH (National Accreditation Board for Hospital) ?

- i) It is constituent board of quality Council of India
- ii) The standards are applicable to only private hospitals
- iii) It is one time process
- iv) Standards are focused on patient safety and quality care

Answer Options :

- 1) i and ii 2) ii and iii 3) ii and iv 4) i and iv

३९) भारतीय राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रमांपैकी कोणत्या सहाय्यासाठी DANIDA, डेन्मार्कची आंतरराष्ट्रीय सहाय्य एजन्सी ओळखली जाते ?

- १) राष्ट्रीय एड्स नियंत्रण कार्यक्रम २) राष्ट्रीय अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रम
- ३) राष्ट्रीय क्षयरोग नियंत्रण कार्यक्रम ४) राष्ट्रीय बहिरेपणा नियंत्रण कार्यक्रम

39) DANIDA, the International Aid Agency of Denmark, is known for assistance to which one of the Indian National Health Programmes ?

- 1) National AIDS Control Programme
- 2) National Blindness Control Programme
- 3) *National Tuberculosis Control Programme*
- 4) National Deafness Control Programme

(६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना

* प्रकाशझोतातील स्थळे, राजकीय भूगोल, पर्यावरण परिषदा, कायदे, आपत्तीव्यवस्थापन

- १) उत्सर्जन कमी करण्यासाठी जैवइंधनाचा वापर वाढवण्याच्या कार्यक्रमाचा भाग म्हणून पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी ११ राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमधील निवडक पेट्रोल पंपांवर पुढीलपैकी कोणत्या महिन्यात २० टक्के इथेनॉल मिश्रित पेट्रोल आणले ?
- १) नोव्हेंबर २०२२ २) डिसेंबर २०२२ ३) जानेवारी २०२३ ४) फेब्रुवारी २०२३
- 1) In which of the following months did PM Narendra Modi roll out petrol blended with 20 per cent ethanol at select petrol pumps in 11 states and union territories as part of a programme to increase the use of biofuels to cut emissions ?
- 1) November 2022 2) December 2022 3) January 2023 4) February 2023
- २) नॅशनल रेनफेड एरिया ऑथॉरिटीनुसार, भारतात एकदाच दुष्काळ पडण्याची वारंवारिता
- १) १-५ वर्षे २) १-१० वर्षे ३) २-५ वर्षे ४) १० वर्षे
- 2) As per the National Rainfed Area Authority, the frequency of occurrence of drought once in India is
- 1) 1-5 Years 2) 1-10 Years 3) 2-5 Years 4) > 10 years
- ३) तेजस्वी सूर्यप्रकाशाच्या दिवशी सूर्याद्वारे किरणोत्सर्ग होणारी ऊर्जा सुमारे असते.
- १) २.५ kw/m² २) १.० kw/m² ३) ५०० kw/m² ४) २०० kw/m²
- 3) The energy radiated by sun on a bright sunny day is about
- 1) 2.5 kw/m² 2) 1.0 kw/m² 3) 500 w/m² 4) 200 w/m²
- ४) वायू प्रदूषणाच्या बाबतीत, सिमेंट धूळ आणि फ्लाय अॅशचे कण आकारमानाच्या श्रेणीत येतात.
- १) ०.००१ ते ०.०१ मिमी २) ०.०१ ते १०० मिमी
३) १०० ते १००० मिमी ४) १००० ते २००० मिमी
- 4) In case of air pollution, particle size of cement dust and fly ash falls in the range of
- 1) 0.001 to 0.01 μ m 2) 0.01 to 100 μ m
3) 100 to 1000 μ m 4) 1000 to 2000 μ m
- ५) एकूण बीओडीपैकी किती टक्के सांडपाण्याचा पहिला टप्पा बीओडी आहे ?
- १) ९०% २) १००% ३) ९९% ४) ९८.५%
- 5) How much percentage of the total BOD is the first stage BOD for sewage ?
- 1) 90% 2) 100% 3) 99% 4) 98.5%
- ६) रोलिंग टेरेनमधून जाणाऱ्या राष्ट्रीय महामार्गासाठी IRC ने शिफारस केलेला रुलिंग डिझाईन वेग आहे.
- १) १२० किमी ताशी २) ४० किमी ताशी ३) २० किमी ताशी ४) ८० किमी ताशी
- 6) The ruling design speed recommended by IRC for National Highways passing through rolling terrain is
- 1) 120 kmph 2) 40 kmph 3) 20 kmph 4) 80 kmph

- 6) IRC नुसार, ग्रामीण भागात मोटरसायकलसाठी प्रवासी कार युनिट आहे
१) ०.५० २) ०.७५ ३) ०.८० ४) १.००
- 7) As per IRC, the passenger car unit for a motorcycle in rural areas is
1) 0.50 2) 0.75 3) 0.80 4) 1.00
- ८) २०२२ पर्यंत, भारतीय राज्यांमधील वन्यजीव अभयारण्यांच्या संख्येनुसार महाराष्ट्र क्रमांकावर आहे.
१) पहिला २) दुसरा ३) तिसरा ४) चौथा
- 8) As of 2022, Maharashtra holds rank in terms of number of wildlife sanctuaries in Indian States.
1) 1st 2) 2nd 3) 3rd 4) 4th
- ९) भारतात भूजलाचे किती प्रांत आहेत? महाराष्ट्र राज्य कोणत्या प्रांतात येते?
१) ८ प्रांत, डेक्कन ट्रॅप प्रांत
२) ६ प्रांत, प्रीकॅम्ब्रियन स्फटिकासारखे प्रांत
३) ५ प्रांत, गोंडवाना गाळाचा प्रांत
४) ७ प्रांत, कॅम्ब्रियन गाळाचे प्रांत
- 9) How many groundwater provinces are demarcated in India ? Maharashtra state comes under which province ?
1) 8 provinces, Deccan trap province
2) 6 provinces, Precambrian crystalline provinces
3) 5 provinces, Gondwana sedimentary provinces
4) 7 provinces, Cambrian sedimentary provinces
- १०) इमारतीतील मेझानाईन मजल्याचे एकूण क्षेत्रफळ साधारणपणे इमारत उपनियमांनुसार..... पेक्षा जास्त नसावे.
१) प्लॉट क्षेत्रफळाचा $\frac{१}{३}$ २) प्लिंथ क्षेत्राचा $\frac{१}{३}$
३) प्लॉट क्षेत्रफळाचा $\frac{१}{२}$ ४) प्लिंथ क्षेत्राचा $\frac{१}{२}$
- 10) The total area of mezzanine floor in a building should not exceed generally as per building bye laws.
1) $\frac{1}{3}$ of the plot area 2) $\frac{1}{3}$ of the plinth area
3) $\frac{1}{2}$ of the plot area 4) $\frac{1}{2}$ of the plinth area
- ११) २०१३ मध्ये, राज्यात मोठ्या फ्लॅश पुरामुळे हजारो लोकांचा मृत्यू झाला.
१) उत्तर प्रदेश २) उत्तराखंड
३) हिमाचल प्रदेश ४) हरियाणा
- 11) In 2013, major flash floods killed thousands of people in the state of
1) Uttar Pradesh 2) Uttarakhand
3) Himachal Pradesh 4) Haryana

- १२) केसांचे गोलाकार क्रॉस-सेक्शन वेगळे करणारे वैश्वीय खालीलपैकी कोणत्या वंशाला दुसऱ्यापासून वेगळे करते ?
१) मंगोलियन २) निग्रो ३) कॉकेशियन ४) ऑस्ट्रेलियन
- 12) "Round" cross-section differentiating feature of hair differentiates which of the following race from another?
1) Mongolian 2) Negro 3) Caucasians 4) Australian
- १३) भारतातील कोणत्या पहिल्या राज्याने भूजल व्यवस्थापन आणि रेनवॉटर हार्वेस्टिंग स्ट्रक्चर्स अनिवार्य केले आहेत ?
१) महाराष्ट्र २) तेलंगणा ३) तामिळनाडू ४) गुजरात
- 13) Which Indian first state has made ground water management and rainwater harvesting structures mandatory ?
1) Maharashtra 2) Telangana 3) Tamil Nadu 4) Gujarat
- १४) अवर्षणप्रवण पाणलोट क्षेत्राच्या सुविधेसाठी पृष्ठभागाच्या पाण्याच्या प्रणालीचे प्रभावी व्यवस्थापन करण्यासाठी गोदावरी नदीवर बांधण्यात आलेला जगातील सर्वात मोठा बहुउद्देशीय जीवन सिंचन प्रकल्प कोणता आहे ?
१) निजाम सागर प्रकल्प २) सिरम सागर प्रकल्प
३) कोयना जलाशय ४) काळेश्वरम प्रकल्प
- 14) Which is the world's largest multipurpose life irrigation project constructed on the Godavari River for effective management of surface water system to facilitate drought prone watershed areas ?
1) Nizam sagar Project 2) Siram Sagar Project
3) Koyana reservoir 4) Kaleswaram Project
- १५) नोव्हेंबर २०२२ मध्ये १० वा आंतरराष्ट्रीय पर्यटन मार्ट कोणत्या राज्यात आयोजित करण्यात आला ?
१) महाराष्ट्र २) उत्तर प्रदेश ३) मिझोराम ४) आसाम
- 15) In which State was the 10 International Tourism Mart organized in November 2022?
1) Maharashtra 2) Uttar Pradesh 3) Mizoram 4) Assam
- १६) खालील विधाने विचारात घ्या:
अ) सरिस्का हे राजस्थानमधील राष्ट्रीय उद्यान आहे.
ब) सरिस्का हे व्याघ्र प्रकल्प देखील आहे.
क) सरिस्काच्या संरक्षित अभयारण्यात वाघांच्या नुकसानीच्या संकटासाठी टास्क फोर्सची स्थापना करण्यात आली.
वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर/आहेत ?
१) फक्त (a) आणि (क) २) वरील सर्व ३) फक्त (अ) आणि (ब) ४) वरीलपैकी नाही
- 16) Consider the following statements :
a) Sariska is a National Park located in Rajasthan.
b) Sariska is also a Tiger Reserve.
c) Task Force was established for the crisis of loss of tigers in the protected reserve of Sariska.
Which of the above statements is/are correct ?
1) Only (a) and (c) 2) All of the above 3) Only (a) and (b) 4) None of the above

- १७) २०२०-२१ मध्ये महाराष्ट्र राज्यात त्यांच्या लागवडीखालील क्षेत्राच्या उतरत्या क्रमाने पिकांचा योग्य क्रम काय असेल ?
- १) सोयाबीन, कापूस, भात, ज्वारी
२) कापूस, सोयाबीन, भात, ज्वारी
३) कापूस, सोयाबीन, ज्वारी, धान
४) भात, कापूस, सोयाबीन, ज्वारी
- 17) What would be the correct sequence of crops in the descending order of their area under cultivation in Maharashtra State in 2020—21 ?
- 1) Soybean, Cotton, Paddy, Jowar
2) Cotton, Soybean, Paddy, Jowar
3) Cotton, Soybean, Jowar, Paddy
4) Paddy, Cotton, Soybean, Jowar
- १८) UNFCCC चे पूर्ण रूप काय आहे ?
- १) हवामान बदलावर संयुक्त राष्ट्रांचे फ्रेमवर्क आचार
२) संयुक्त राष्ट्रांचे हवामान बदलावर केंद्रित केंद्र
३) हवामान बदलावरील संयुक्त राष्ट्रांचे फ्रेमवर्क कन्व्हेन्शन
४) संयुक्त राष्ट्र बंधुत्व परिसंघ ऑन क्लायमेट चेंज
- 18) What is the full form of UNFCCC ?
- 1) United Nations Framework Conduct on Climate Change
2) United Nations Focused Centre on Climate Change
3) United Nations Framework Convention on Climate Change
4) United Nations Fraternity Confederation on Climate Change
- १९) २१ व्या शतकाच्या पहिल्या दोन दशकांमध्ये, भारतातील संरक्षित क्षेत्रांची संख्या ५७४ वरून ९८७ पर्यंत वाढली आहे. तथापि, संख्यांमध्ये सर्वाधिक वाढ खालीलप्रमाणे झाली आहे:
- अ) नॅशनल पार्क्स
ब) वन्यजीव अभयारण्य
क) समुदाय राखीव
ड) संवर्धन राखीव
- वरीलपैकी कोणते/योग्य आहेत ?
- १) फक्त (अ) २) फक्त (ब) ३) फक्त (अ) आणि (ब) ४) फक्त (क) आणि (ड)
- 19) In the first two decades of 21st century, the number of protected areas in India has increased from 574 to 987. However, most of the increase in numbers has taken place in :
- a) National Parks
b) Wildlife Sanctuaries
c) Community Reserves
d) Conservation Reserves
- Which of the above is/are correct ?
- 1) Only (a) 2) Only (b) 3) Only (a) and (b) 4) Only (c) and (d)
- २०) खालील विधानांचा विचार करा आणि त्याखाली दिलेल्या पर्यायांचा वापर करून **अचूक** उत्तर निवडा :
- विधान (I)** : युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळांच्या यादीत पश्चिम घाटाचा समावेश करण्यात आला आहे.
विधान (II) : युनेस्कोच्या जागतिक वारसा स्थळांपैकी सर्वाधिक वारसा स्थळे फ्रान्समध्ये स्थित आहेत.
- पर्यायी उत्तरे :**
- १) विधान (I) बरोबर आहे
२) विधान (II) बरोबर आहे
३) दोन्ही विधाने बरोबर आहेत
४) दोन्ही विधाने चूक आहेत

- 20) Consider the following statements and select the correct answer using the options given below :
Statement (I) : Western Ghats has been included in the UNESCO World Heritage List.
Statement (II) : The highest number of UNESCO World Heritage Sites are located in France.

Answer options :

- 1) Statement (I) is correct
2) Statement (II) is correct
3) Both Statements are correct
4) Both Statements are incorrect

- २१) पादचारी क्रॉसिंगचे चिन्ह कोणत्या प्रकारचे रस्ता चिन्ह आहे?

- १) अनिवार्य चिन्ह
२) सावधगिरीचे चिन्ह
३) माहितीपूर्ण चिन्ह
४) अनिवार्य, सावधगिरीचे आणि माहितीपूर्ण चिन्ह

- 21) A pedestrian crossing sign is which kind of road sign?

- 1) Mandatory sign
2) Cautionary sign
3) Informative sign
4) Mandatory, cautionary and informative sign

- २२) "यू.एन. कॉप १५" संदर्भात खालीलपैकी बरोबर विधान/विधाने ओळखा.

- अ) या परिषदेत जागतिक जैवविविधता करारास मंजूरी देण्यात आली.
ब) जागतिक जैवविविधता करार अमेरिकेच्या अध्यक्षतेखाली झाला.
क) "यू.एन. कॉप १५" चे अध्यक्षपद चीनने भूषवले.
ड) धोक्यात आलेल्या प्रजातींच्या संरक्षणासाठी, हवामान बदलाचे दुष्परिणाम घटवण्यासाठी प्रयत्न करण्याची गरज या करारामध्ये प्रतिपादन केलेली आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- १) अ आणि ब बरोबर आहे
२) ब आणि ड बरोबर आहे
३) ब आणि क बरोबर आहे
४) अ, क आणि ड बरोबर आहे

- 22) Identify the correct statement/s from the following in relation to the UN COP 15

- A) The Global Biodiversity Agreement was approved by this Council.
B) The Global Biodiversity Agreement was done under the Presidency of America.
C) China presided 'UN COP 15'.
D) There is a need to make efforts to reduce the consequences of climate change and the conservation of threatened species in the agreement.

Answer Options :

- 1) A and B are correct
2) B and D are correct
3) B and C are correct
4) A, C and D are correct

(७) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना

- * संगीत व नृत्य, चित्रपट, यात्रा, संस्था व स्मारके, पुस्तके व लेखक, साहित्य संमेलन
- १) पद्मविभूषण पुरस्काराने सन्मानित झालेल्या प्रभा अत्रे कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहेत ?
१) साहित्य २) संगीत ३) खेळ ४) नागरी सेवा
- 1) Prabha Atre, who was conferred the Padma Vibhushun is associated with which field ?
1) Literature 2) Music 3) Sports 4) Civil service
- २) SS राजामौली यांना ब्लॉकबस्टर तेलगू चित्रपट RRR मधील सर्वोत्कृष्ट गाण्यासाठी खालीलपैकी कोणता पुरस्कार मिळाला ?
१) ग्रॅमी पुरस्कार २) नऊ पुरस्कार ३) चढत संगीत पुरस्कार ४) गोल्डन ग्लोब पुरस्कार
- 2) Which of the following awards was received by SS Rajamouli for best song in the blockbuster Telugu film RRR ?
1) Grammy Awards 2) ZD Awards
3) MTV Music Awards 4) Golden Globe Awards
- ३) सम्मेद शिखरजी हे तीर्थक्षेत्र गेल्या काही दिवसापासून चर्चेत आहे. या तीर्थक्षेत्राविषयी योग्य विधान ओळखा.
अ) हे जैन समाजाचे तीर्थक्षेत्र आहे.
ब) हे तीर्थक्षेत्र झारखंड राज्यातील गिरधी येथे आहे.
क) हे तीर्थक्षेत्र राजस्थान येथील अरवली पर्वत येथे आहे.
ड) हे हिंदू धर्मीयांचे तीर्थक्षेत्र आहे.
पर्यायी उत्तरे :
१) फक्त अ व क बरोबर आहे २) फक्त अ व ब बरोबर आहे
३) फक्त ब व क बरोबर आहे ४) फक्त क बरोबर आहे
- 3) The Shrine of Sammed Shikharji has been in news for the past few days. Identify the correct statements about this pilgrimage site.
A) It is the pilgrimage site of Jain community.
B) This pilgrimage site is at Girdhi in the Jharkhand State.
C) This pilgrimage site is at Aravali Mountain in Rajasthan.
D) It is the pilgrimage site of Hindu community.
Answer Options :
1) Only A and C are correct 2) Only A and B are correct
3) Only B and C are correct 4) Only C is correct
- ४) २०२१-२२ चा ज्ञानपीठ पुरस्कार जिंकणारे मराठी साहित्यिक कोण होते ?
१) दामोदर मौजो २) व्ही. एस. खांडेकर
३) लक्ष्मणशास्त्री जोशी ४) विं.दा. करंदीकर
- 4) Who was the Marathi Literature to win the Gyanpeeth Award in 2021 - 22?
1) Damodar Mauzo 2) V. S. Khandekar
3) Laxmanshstri Joshi 4) Vinda Karandikar

(८) क्रीडाविषयक घटना व सामान्यज्ञान

* क्रीडा स्पर्धा, खेळाडूंची कामगिरी, महत्त्वाचे दिवस, सर्वप्रथम, सर्वात मोठे/छोटे

- १) "नैराश्य : चला बोलूया" ही वर्षासाठी जागतिक आरोग्य दिनाची थीम होती.
१) २०१७ २) २०१८ ३) २०१९ ४) २०२०
- १) "Depression : let's talk" was the theme for World Health Day for the year.
1) 2017 2) 2018 3) 2019 4) 2020
- २) विस्डेनने २१ व्या शतकातील भारताचा सर्वात मौल्यवान कसोटी खेळाडू म्हणून कोणाला निवडले आहे ?
१) महेंद्रसिंग धोनी २) विराट कोहली
३) रवींद्र जडेजा ४) आर. अश्विन
- २) Who has been named as 'India's most valuable test player of the 21st century by Wisden ?
1) Mahendra Singh Dhoni 2) Virat Kohli
3) Ravindra Jadeja 4) R. Ashwin
- ३) २१ ग्रँडस्लॅम जेतेपदे जिंकणारा पहिला पुरुष टेनिस स्टार कोण आहे ?
१) रॉजर फेडरर २) राफेल नदाल
३) नोवाक जोकोविच ४) आंद्रे आगासी
- ३) Who is the first male Tennis star to win 21 Grand Slam titles ?
1) Roger Federer 2) Rafael Nadal
3) Novak Djokovic 4) Andre Agassi
- ४) खालीलपैकी कोणाला राजीव गांधी खेलरत्न पुरस्कार २०२० ने सन्मानित करण्यात आले ?
१) सचिन तेंडुलकर २) महेंद्रसिंग धोनी
३) विराट कोहली ४) रोहित शर्मा
- ४) Who among the following was awarded the Rajiv Gandhi Khelratna Award 2020?
1) Sachin Tendulkar 2) Mahendra Singh Dhoni
3) Virat Kohli 4) Rohit Sharma
- ५) खालीलपैकी कोणी नवी दिल्ली येथे आय.बी.ए. महिला जागतिक बॉक्सिंग चॅम्पियनशीप, २०२३ चे उद्घाटन केले ?
१) श्री. अनुराग सिंग ठाकूर २) श्री. नरेंद्र मोदी
३) श्री. अमित शहा ४) श्रीमती जयश्री बॅनर्जी
- ५) Who among the following inaugurated IBA Women's World Boxing Championship, 2023 in New Delhi ?
1) Shri Anurag Singh Thakur 2) Shri Narendra Modi
3) Shri Amit Shah 4) Smt. Jayashree Banerjee

६) खालील जोड्या लावा.

अर्जुन पुरस्कार विजेते २०२२

- a) Bhakti Kulkarni
b) Sakshi Kumari
c) Lakshya Sen

खेळ

- i) बॅडमिंटन
ii) कबड्डी
iii) बुद्धिबळ

पर्यायी उत्तरे :

(a) (b) (c)

- १) i iii ii
२) ii i iii
३) iii ii i
४) i ii iii

6) Match the following.

Winner of Arjun Award 2022

- a) Bhakti Kulkarni
b) Sakshi Kumari
c) Lakshya Sen

Sports

- i) Badminton
ii) Kabaddi
iii) Chess

Answer Options :

(a) (b) (c)

- १) i iii ii
२) ii i iii
३) iii ii i
४) i ii iii

७) युनेस्कोने २०२३ चा आंतरराष्ट्रीय शिक्षण दिन कोणत्या देशातील मुली आणि महिलांना समर्पित केला ?

- १) इराण २) अफगाणिस्तान ३) इस्राईल ४) व्हिएतनाम

7) UNESCO has dedicated International Education Day of 2023 to which country's girls and women?

- 1) Iran 2) Afghanistan 3) Israel 4) Vietnam

८) जागतिक क्षयरोग दिन २०२२ ची थीम जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार आहे.

- १) घड्याळ टिकते आहे २) टीबी संपवण्यासाठी गुंतवणूक करा; जीव वाचवा
३) क्षयरोग संपवण्याची वेळ आली आहे ४) लढाऊ नेते

8) The Theme for World Tuberculosis Day 2022 as per World Health Organisation is

- 1) The Clock is Ticking 2) Invest to End TB; Save Lives
3) Its time to End Tuberculosis 4) Worried Leaders for a TB free World

(९) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती

- १) खालीलपैकी कोण सरकारिया आयोगाचे सदस्य नव्हते ?
- १) श्री. बी. शिवरामन
३) रामा सुब्रमण्यम
- २) डॉ. ए. आर. सेन
४) यापैकी नाही
- 1) Who among the following was not a member of Sarkaria Commission ?
- 1) Shri B. Sivaraman
3) Rama Subramaniam
- 2) Dr. S. R. Sen
4) None of these
- २) ऑगस्ट १९९१ मध्ये भारतातील कर सुधारणा शिफारसीसाठी खालीलपैकी कोणती समिती नियुक्त करण्यात आली होती ?
- १) डॉ. राजा जे. चेलय्या
३) डॉ. सुखमॉय चक्रवर्ती
- २) एम. नरसिंहम
४) डॉ. आबिद हुसेन
- 2) Which of the following committee was appointed to recommended tax reforms in India August 1991 ?
- 1) Dr. Raja J. Chelliah
3) Dr. Sukhmoy Chakravarty
- 2) M. Narashinhan
4) Dr. Abid Husen
- ३) खालीलपैकी कोणत्या भारताच्या उपराष्ट्रपतींची बिनविरोध निवड करण्यात आली ?
- a) डॉ. एस. राधाकृष्णन
c) डॉ. एस. डी. शर्मा
- b) एम. हिदायतुल्लाह
d) डॉ. झाकिर हुसैन
- पर्यायी उत्तरे :
- १) (a), (b) आणि (c) फक्त
३) (a), (b) आणि (d) फक्त
- २) (b), (c) आणि (d) फक्त
४) (a), (c) आणि (d) फक्त
- 3) Which of the following Vice-Presidents of India were elected unopposed ?
- a) Dr. S. Radhakrishnan
c) Dr. S. D. Sharma
- b) M. Hidaytullah
d) Dr. Zakir Hussain
- Answer options :**
- 1) Only (a), (b) and (c)
3) Only (a), (b) and (d)
- 2) Only (b), (c) and (d)
4) Only (a), (c) and (d)
- ४) जानेवारी २०२२ मध्ये भारत सरकारचे मुख्य आर्थिक सल्लागार म्हणून कोणाची नियुक्ती करण्यात आली ?
- १) संजीव सन्याल
३) कुंजुलक्ष्मी सारदामोनी
- २) व्ही. अनंथा नागेश्वरन
४) गोपाळ कृष्ण सारंगी
- 4) In the month of January 2022, who was appointed as the Chief Economic Advisor of the Government of India ?
- 1) Sanjeev Sanyal
3) Kunjulekshmi Saradamoni
- 2) V. Anantha Nageswaran
4) Gopal Krishna Sarangi
- ५) फेब्रुवारी २०२३ पर्यंत, इंटरनॅशनल मॉनेटरी फांडचे व्यवस्थापकीय संचालक कोण आहेत ?
- १) क्रिस्टालिना जॉर्जिच्हा
३) डॉमिनिक स्ट्रॉस-कान
- २) क्रिस्टीन लगार्ड
४) रॉड्रिगो डी रॅटो
- 5) As of February 2023, who is the Managing Director of the International Monetary Fund ?
- 1) Kristalina Georgieva
3) Dominique Strauss-Kahn
- 2) Christine Lagarde
4) Rodrigo de Rato

- ६) 'इटावा पायलट प्रोजेक्ट'चे प्रणेते कोण होते ?
१) एस.के.डे २) अल्बर्ट मेयर ३) एफ.एल. डीरूपश ४) डॉ. स्पेन्सर हॅच
- ६) Who was the pioneer of 'Etawah Pilot Project' ?
1) S.K.Dey 2) Albert Mayer 3) F.L. Brayne 4) Dr. Spencer Hatch
- ७) मार्च २०२३ मध्ये सरकारने पेन्शन फंड नियामक आणि विकास प्राधिकरण (पी.एफ.आर.डी.ए.) चे अध्यक्ष म्हणून कोणाला नियुक्त केले आहे ?
१) अमिताभ मुखर्जी २) दीपक मोहंती
३) राजेश मल्होत्रा ४) सुप्रतिम बंडोपाध्याय
- ७) Who has been appointed as the Chairman of Pension Fund Regulatory and Development Authority (PFRDA) by Government in March 2023 ?
1) Amitava Mukharjee 2) Deepak Mohanty
3) Rajesh Malhotra 4) Supratim Bandopadhyay
- ८) राष्ट्रीय आपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरणाचे अध्यक्ष कोण असतात ?
१) भारताचे राष्ट्रपती, पदसिद्ध २) भारताचे पंतप्रधान, पदसिद्ध
३) भारताचे गृहमंत्री, पदसिद्ध ४) केंद्रीय मंत्रिमंडळाने नियुक्त केलेले
- ८) Who shall be the Chairperson of the National Disaster Management Authority ?
1) President of India, ex officio 2) Prime Minister of India, ex officio
3) Home Minister of India, ex officio 4) As appointed by the Union Cabinet
- ९) खालील विधाने विचारात घेऊन योग्य पर्याय निवडा.
a) रमेश बैस यांची महाराष्ट्राचे राज्यपाल म्हणून नियुक्ती झाली.
b) यापूर्वी ते त्रिपुरा राज्याचे राज्यपाल होते.
c) ते मूळचे छत्तीसगड राज्याचे आहेत.
पर्यायी उत्तरे :
१) फक्त a बरोबर आहे २) a आणि b दोन्ही बरोबर आहेत
३) a आणि c दोन्ही बरोबर आहेत ४) a, b आणि c बरोबर आहेत
- ९) Choose the correct option considering the following statements.
a) Ramesh Bais is appointed as the Governor of Maharashtra.
b) Earlier he was the Governor of Tripura State.
c) He belongs to Chhattisgarh State.
Answer Options :
1) Only a is correct 2) a and b both are correct
3) a and c both are correct 4) a, b and c are correct

(१०) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान

- १) भारतातील कोणते शहर भारतीय शासनाच्या स्वच्छ क्रमवारीत सलग तीन वेळा (२०१९ ते २०२१) स्वच्छ शहर म्हणून घोषित करण्यात आले ?
१) इंदोर २) पुणे ३) मुंबई ४) सुरत
- 1) Which city of India has been declared as cleanest city for three consecutive years (2019 to 2021) by Swachh ranking of Government of India ?
1) Indore 2) Pune 3) Mumbai 4) Surat
- २) २०२२ चा भौतिकशास्त्रातील नोबेल पुरस्कार खालीलपैकी कोणाला मिळाला नाही ?
१) अँलेन अँस्पेक्ट २) जॉन एफ क्लॉजर ३) अँटोन झेलिंगर ४) कॅरोलिन आर बर्टोझी
- 2) Who among the following did NOT receive the Nobel Prize in Physics 2022 ?
1) Alain Aspect 2) John F Clauser 3) Anton Zeilinger 4) Carolyn R Bertozzi
- ३) खालीलपैकी कोणत्या गायकाला २०२३ मध्ये पद्मभूषण पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले ?
१) काजी सिंह २) तेसरिंग नामग्याल ३) झुबिन मेहता ४) वाणी जयराम
- 3) Which of the following singers was conferred the Padma Bhushan in the year 2023 ?
1) Kaajee Singh 2) Tesring Namgyal 3) Zubin Mehta 4) Vani Jairam
- ४) दिलशाद हुसेन, ज्यांना कला क्षेत्रासाठी २०२३ चा पद्मश्री पुरस्कार मिळाला आहे, ते खालीलपैकी कोणत्या राज्याचे रहिवासी आहेत ?
१) उत्तर प्रदेश २) महाराष्ट्र ३) राजस्थान ४) कर्नाटक
- 4) Dilshad Hussain, who received the Padma Shri Award 2023 for the field of art, hails from which of the following states ?
1) Uttar Pradesh 2) Maharashtra 3) Rajasthan 4) Karnataka
- ५) जागतिक तंबाखूविरोधी दिन पुरस्कार २०२२ साठी जागतिक आरोग्य संघटनेने कोणत्या भारतीय राज्याची निवड केली आहे ?
१) मध्यप्रदेश २) छत्तीसगड ३) ओडिशा ४) झारखंड
- 5) Which Indian State has been selected by WHO for World No Tobacco Day Award 2022 ?
1) Madhya Pradesh 2) Chattisgarh 3) Odisha 4) Jharkhand
- ६) युद्धकाळात गाजविलेल्या असामान्य शौर्याबद्दल २०२१ मध्ये अशोकचक्र हा सन्मान यांना मरणोत्तर प्रदान करण्यात आला.
१) अल्ताफ हुसेन भट्ट २) ए.एस.आय. बाबू राम
३) ज्योतीकुमार निराला ४) अश्विनीकुमार दिक्षित
- 6) Ashok Chakra was posthumously awarded in 2021 for the extra ordinary bravery displayed during the war to
1) Altaf Husain Bhatt 2) ASL Babu Ram
3) Jyotikumar Nirala 4) Ashwini Kumar Dixit

७) रोग प्रतिरोधक गव्हाच्या ४८० जाती विकसित करणाऱ्या कृषीतज्ञाना २०१४ चा जागतिक अन्न पुरस्कार प्रदान करण्यात आला होता.

१) डॉ. संजय राजाराम

२) डॉ. हॉवर्थ बोईस

३) डॉ. मारिया आंद्राडे

४) सर फझले हसन आबेद

7) The 2014 World Food Prize was awarded to who developed 480 varieties of disease resistant wheat.

1) Dr. Sanjay Rajaram

2) Dr. Howarth Bouis

3) Dr. Maria Andrade

4) Sir Fazle Hasan Abed

८) २०२३ च्या "पद्मश्री" पुरस्काराबाबत जोड्या लावा.

व्यक्ती

क्षेत्र

a) रमेश पतंगे

i) विज्ञान आणि अभियांत्रिकी

b) डॉ. महेंद्र पाल

ii) साहित्य आणि शिक्षण

c) उमाशंकर पांडे

iii) कला

d) परशुराम खुणे

iv) समाज कार्य

पर्यायी उत्तरे :

	ब	अ	ड	क
१)	ii	iii	i	iv
२)	iii	ii	iv	i
३)	i	iv	iii	ii
४)	ii	i	iv	iii

8) Match the pairs about 'Padma Shri' Award, 2023.

Person

Field

a) Ramesh Patange

i) Science and Engineering

b) Dr. Mahendra Pal

ii) Literature and Education

c) Uma Shankar Pande

iii) Art

d) Parshuram Khune

iv) Social Work

Answer Options :

	(a)	(b)	(c)	(d)
१)	ii	iii	i	iv
२)	iii	ii	iv	i
३)	i	iv	iii	ii
४)	ii	i	iv	iii

0 0 0

उत्तरे : महाराष्ट्र अराजपत्रित सेवा मुख्य परीक्षा (गट ब) / (गट क) २०२३

पेपर क्रमांक - २ : सामान्य क्षमता चाचणी

(८) चालू घडामोडी - जागतिक तसेच महाराष्ट्रासह भारतातील

(१) जागतिक राजकीय घटना

१-१	२-३	३-२	४-३	५-३	६-२	७-४	८-३	९-४	१०-२
११-३	१२-३	१३-४	१४-४	१५-१	१६-१	१७-३	१८-३	१९-४	२०-१
२१-१	२२-३								

(२) राष्ट्रीय राजकीय घटना

१-३	२-४	३-३	४-३	५-२	६-२	७-१	८-२	९-१	१०-३
११-१	१२-२	१३-२	१४-२	१५-१	१६-४	१७-३	१८-१	१९-१	२०-३
२१-४	२२-४	२३-४	२४-२	२५-३	२६-४	२७-२	२८-२	२९-३	३०-२
३१-१	३२-३	३३-४	३४-२	३५-४	३६-१	३७-२			

(३) आर्थिक व वित्तीय घटना

१-४	२-३	३-२	४-२	५-४	६-३	७-१	८-४	९-३	१०-४
११-१	१२-३	१३-२	१४-२	१५-२	१६-३	१७-३	१८-४	१९-४	२०-३
२१-४	२२-३	२३-३	२४-३	२५-२	२६-३	२७-३	२८-२	२९-२	३०-३
३१-२	३२-३	३३-३	३४-२	३५-३	३६-३	३७-४	३८-१	३९-१	४०-३
४१-४	४२-२	४३-३	४४-२	४५-३	४६-४	४७-४	४८-३	४९-२	५०-२
५१-१	५२-३	५३-१	५४-१	५५-४	५६-३	५७-३	५८-१	५९-४	६०-२
६१-३	६२-२								

(४) वैज्ञानिक घटना

१-१	२-१	३-१	४-४	५-३	६-४	७-३	८-४	९-४	१०-२
११-१	१२-२	१३-२	१४-१	१५-४	१६-२	१७-३	१८-१	१९-१	२०-१
२१-३	२२-२	२३-४	२४-४	२५-२	२६-३	२७-४	२८-३	२९-३	३०-३
३१-४	३२-२	३३-२	३४-३	३५-२	३६-२	३७-३	३८-४	३९-३	४०-१
४१-२	४२-२	४३-२	४४-४	४५-१	४६-१				

(५) सामाजिक व शैक्षणिक घटना

१-१	२-१	३-२	४-१	५-२	६-४	७-३	८-२	९-१	१०-३
११-२	१२-४	१३-१	१४-४	१५-२	१६-३	१७-३	१८-३	१९-३	२०-२
२१-३	२२-४	२३-२	२४-४	२५-४	२६-१	२७-४	२८-४	२९-४	३०-१
३१-३	३२-२	३३-४	३४-२	३५-४	३६-४	३७-२	३८-२	३९-२	

(६) भौगोलिक व पर्यावरणविषयक घटना

१-४	२-३	३-२	४-२	५-१	६-४	७-१	८-१	९-१	१०-२
११-२	१२-१	१३-३	१४-४	१५-३	१६-२	१७-३	१८-३	१९-४	२०-१
२१-२	२२-४								

(७) सांस्कृतिक व साहित्यिक घटना

१-२	२-४	३-२	४-१						
-----	-----	-----	-----	--	--	--	--	--	--

(८) क्रीडाविषयक घटना व सामान्यज्ञान

१-१	२-३	३-२	४-४	५-१	६-३	७-२	८-२		
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	--

(९) नेमणुका, नियुक्ती व प्रकाशझोतातील व्यक्ती

१-३	२-१	३-१	४-२	५-१	६-२	७-२	८-२	९-४	
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--

(१०) पारितोषिक, पुरस्कार व बहुमान

१-१	२-४	३-४	४-१	५-४	६-२	७-१	८-४		
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	--	--